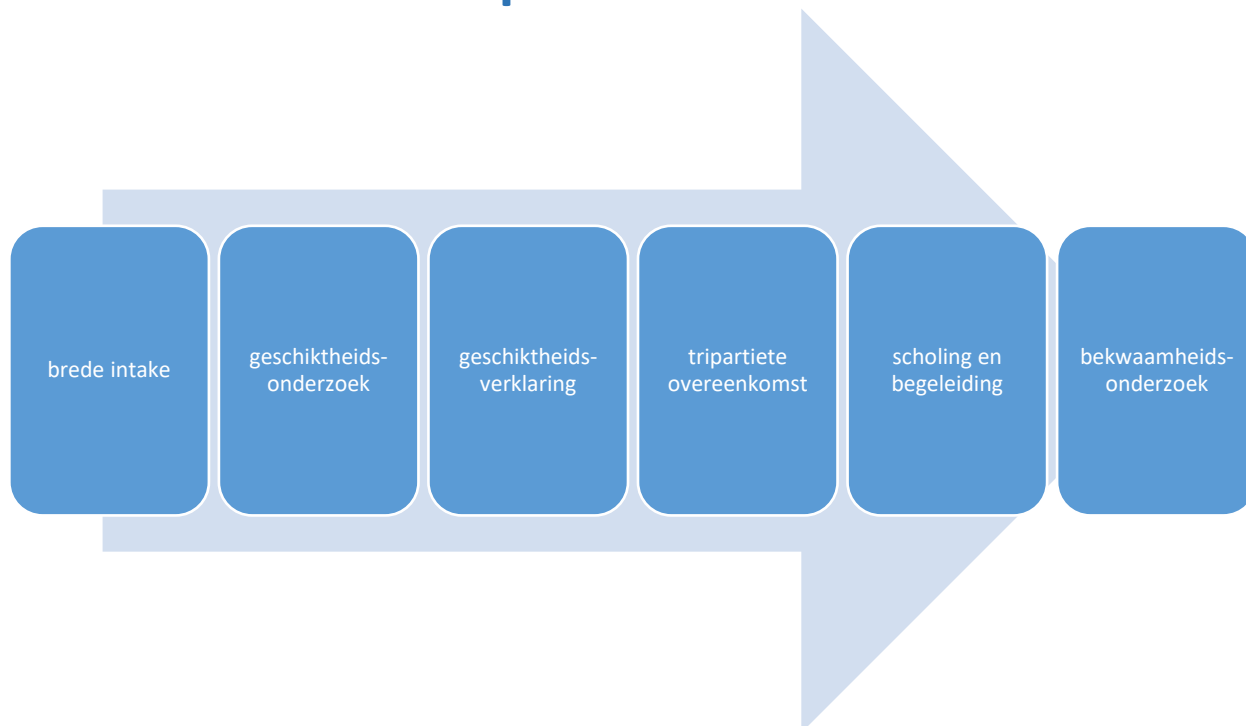

Raamwerk Zij-instroom in Beroep (leraar vo) september 2025

Oktober 2025

Hannah Wielenga, Ans Visee (Hogeschool Utrecht), **Paulien Langedijk, Inge Oudkerk Pool** (Hogeschool van Amsterdam), **Kim Jurgens, Jacqueline Landa** (Fontys Hogeschool), **Sigrid Hoogland** (NHL Stenden Hogeschool), **Sjoerd van den Berg** (Driestar hogeschool), **Jannie Hoogendoorn** (Hogeschool Rotterdam), **Sonja de Bruin** (Hogeschool Arnhem Nijmegen), **Sietske van der Worp, Jannie Lensen** (Hogeschool Windesheim)

Inhoud

Inleiding.....	2
Doel van het traject	2
Wettelijke context.....	3
Uitgangspunten bij het opleiden van zij-instromers.....	4
Het eindniveau van zij-instromers	4
Kwaliteitsborging	16
Bijlage 1 Begrippenlijst.....	17
Bijlage 2a Toelatingseisen zij-instromer beroepsgerichte profielen vo.....	22
Bijlage 2b Toelatingseisen zij-instromer onderwijs gerelateerde Ad	22
Bijlage 2C Toelatingseisen zij-instromer met buitenlands diploma.....	22
Bijlage 3 Wettelijke context artikelen zij-instroom	23
Bijlage 4 Eindrapportage geschiktheidsonderzoek.....	25
Bijlage 5 Format geschiktheidsverklaring	32
Bijlage 6 Format tripartiete overeenkomst	33
Bijlage 7 Richtlijnen voor de begeleiding van de zij-instromer.....	36
Bijlage 8 Procedure voor verlengen scholingstraject.....	39
Bijlage 9 Eindrapportage bekwaamheidsonderzoek	41
Bijlage 10 Format getuigschrift bekwaamheidsonderzoek.....	48
Bijlage 11 Professionalisering assessoren Zij-instroom in Beroep.....	49
Bijlage 12 Format zelfevaluatiemodel collegiale audits	56
Bijlage 13 Verantwoording beoordelingscriteria geschiktheidsonderzoek	60

Inleiding

Het landelijk Raamwerk Zij-instroom in Beroep (ZiB) voor de leraar vo¹ bevat afspraken en kwaliteitseisen voor het scholen van zij-instromers met het oog op het behalen van een tweedegraadsbevoegdheid. Deze afspraken zijn met steun van het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (OCW), de Inspectie van het Onderwijs en het Landelijk Overleg Examencommissies Lerarenopleidingen (LOEx) opgesteld op basis van de wettelijke context, bestaande scholingspraktijken en een analyse van de daarin gesignaleerde knelpunten. In het raamwerk beschrijven we alle stappen uit het traject Zij-instroom in Beroep, waarbij we duidelijkheid bieden over rollen, taken, procedures en instrumenten. Het raamwerk is op 23 september 2025 besproken in het Algemeen Directeurenoverleg Educatieve Faculteiten (ADEF) en vastgesteld op 3 oktober 2025 door de Vereniging Hogescholen. Het raamwerk is daarmee richtinggevend voor alle bij ADEF aangesloten partijen die betrokken zijn bij het opleiden van zij-instromers voor het tweedegraadsgebied.

Dit raamwerk kent belangrijke aanpassingen in de hoofdtekst en in alle formats in de bijlagen ten opzichte van het Raamwerk 2020, zoals een aparte assessmentprocedure voor het geschiktheidsonderzoek bij een tweede bevoegdheid, een aanpassing van de beoordelingscriteria en alle formats in de bijlagen.

Doel van het traject

De ZiB vo biedt zowel mensen met werkervaring in andere sectoren dan het onderwijs als mensen met een onderwijsbevoegdheid de mogelijkheid om een carrièreswitch te maken of een nieuwe bevoegdheid te behalen. Dit kan bijdragen aan het oplossen van het lerarentekort.

Zij-instromers brengen unieke kennis en ervaring mee in het onderwijs. Zij zijn dan ook een waardevolle toevoeging binnen het team en voor de leerlingen. Zij zorgen door hun specifieke werkachtergrond en kennis voor meer diversiteit in de school. Zij-instromers brengen de buitenwereld naar binnen. Zij kunnen het onderwijs en de gang van zaken binnen de school met een frisse blik observeren en innovatie stimuleren. Iedereen leert daarvan.

Zij-instromers krijgen maatwerk en gerichte begeleiding op zowel de werkplek als de opleidingsinstelling, zodat ze zich snel en effectief ontwikkelen tot bekwame leraren. Samenwerking tussen de zij-instromer, de school en de lerarenopleiding staat centraal.

¹ Een leraar vo is een leraar in het praktijkonderwijs, het voorbereidend beroepsonderwijs, het middelbaar algemeen voortgezet onderwijs, de eerste drie leerjaren van het hoger algemeen voortgezet onderwijs en van het voorbereidend wetenschappelijk onderwijs, bedoeld in de Wet op het voortgezet onderwijs;

Wettelijke context²

De ZiB vo is bedoeld voor personen met ten minste een afgeronde hbo- of wo-opleiding (minimaal niveau 5³ van het NLQF)⁴ die als leraar (willen) werken en daarvoor ook al een aantal kwaliteiten bezitten, maar geen onderwijsbevoegdheid hebben of niet over de juiste bevoegdheid beschikken.

In de [Wet op het voortgezet onderwijs \(WVO 2020\)](#), verder uitgewerkt in het [Besluit zij-instroom leraren primair en voortgezet onderwijs](#), staat beschreven onder welke voorwaarden een zij-instromer die niet in het bezit is van een (juiste) onderwijsbevoegdheid benoemd of te werk gesteld kan worden. De kandidaat staat onmiddellijk voor de klas en volgt een traject Zij-instroom in Beroep waarmee hij binnen twee jaar zijn tweedegraadsbevoegdheid (voor het betreffende schoolvak) haalt.

Het traject Zij-instroom in Beroep start met een geschiktheidsonderzoek, zoals beschreven in [artikel 7.27 van de WVO 2020](#). Het geschiktheidsonderzoek wordt aangevraagd door het bevoegd gezag van de school die de zij-instromer wil benoemen of te werk stellen of door de betrokkene zelf. Het onderzoek wordt uitgevoerd onder verantwoordelijkheid van het instellingsbestuur voor de instelling van hoger onderwijs die op grond van [artikel 7.29 van de WVO 2020](#) is erkend door de minister. Als de kandidaat voldoende geschikt wordt geacht voor het beroep van leraar in het tweedegraadsgebied en in staat wordt geacht binnen twee jaar met goed gevolg deel te nemen aan het afsluitende bekwaamheidsonderzoek, geeft het instellingsbestuur een geschiktheidsverklaring af, [zie artikel 7.28 van de WVO 2020](#).

Onder verantwoordelijkheid van de lerarenopleiding wordt de zij-instromer op maat scholing en begeleiding geboden, die nodig is om aan de in [artikel 7.10 van de WVO 2020](#) bedoelde bekwaamheidseisen voor het tweedegraadsgebied in het onderwijs te kunnen voldoen. Deze eisen zijn nader gespecificeerd in het [Besluit bekwaamheidseisen onderwijspersoneel](#). De afspraken die hiertoe tussen de zij-instromer, de lerarenopleiding en de school worden gemaakt, worden vastgelegd in een tripartiete overeenkomst, zoals ook te lezen is in [artikel 7.30 van de WVO 2020](#).

Het traject Zij-instroom in Beroep wordt afgesloten met een bekwaamheidsonderzoek, zoals beschreven in [artikel 7.31 van de WVO 2020](#). In het bekwaamheidsonderzoek wordt vastgesteld of de zij-instromer voldoet aan de bekwaamheidseisen voor de leraar voortgezet onderwijs en beroepsvoorbereidende educatie (vo/bve). Aan degene die met goed gevolg het bekwaamheidsonderzoek heeft afgesloten, verstrekt de examencommissie het Getuigschrift bekwaamheidsonderzoek, zoals bedoeld in [artikel 7a.3 van de Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek \(WHW\)](#). Dit is een eigenstandig getuigschrift dat als zodanig separaat in de WHW is geregeld. Het getuigschrift heeft in Nederland hetzelfde civiel effect als de overeenkomstige tweedegraadsbevoegdheid. De zij-instromer die het getuigschrift ontvangt, is gerechtigd tot het voeren van de titel Baccalaureus (bc.), zoals beschreven in [artikel 7a.5. van de WHW](#). Het Getuigschrift bekwaamheidsonderzoek wordt niet geregistreerd in het diplomaregister.

² Zie [bijlage 3](#).

³ Alleen kandidaten met een onderwijsgerelateerde Ad zijn toelaatbaar, [zie bijlage 2b](#).

⁴ Zie <https://nlqf.nl/>. Er bestaat een uitzondering voor de beroepsgerichte vakken, [zie bijlage 2a](#). Voor de toelaatbaarheid met een buitenlands diploma, zie [bijlage 2c](#).

Uitgangspunten bij het opleiden van zij-instromers

Zij-instroom in Beroep is een scholingstraject waarbij de zij-instromer leren en werken combineert. Het grootste deel van de week werkt de zij-instromer als volwaardig docent op een school. Werk en scholing vullen elkaar aan.

Vanaf het moment van ondertekening van de tripartiete overeenkomst heeft de zij-instromer ten minste een aanstelling van 0,2 fte als docent in de onderwijscontext en het schoolvak waarvoor hij een bevoegdheid wil behalen. Het advies is een aanstelling van 0,4 tot 0,6 fte om voldoende leermogelijkheden te waarborgen.

In het geschiktheidsonderzoek is vastgesteld dat de zij-instromer in staat is om onder begeleiding van de school direct als leraar te functioneren. Daarbij wordt de zij-instromer in staat geacht zich de nog ontbrekende kennis en vaardigheden alsmede de verdere ontwikkeling van de bekwaamheid als leraar binnen twee jaar eigen te kunnen maken. De zij-instromer in Beroep doorloopt een op maat gemaakt scholingsprogramma dat is vastgelegd in een tripartiete overeenkomst met de school en de lerarenopleiding. Dit scholingsprogramma is gebaseerd op de uitkomsten van het geschiktheidsonderzoek waarin de eerder verworven competenties en kennis alsmede de bekwaamheden waarop (verdere) scholing en/of begeleiding nodig is, zijn vastgesteld.

De Zij-instromer toont het vereiste eindniveau aan in het bekwaamheidsonderzoek aan het eind van het traject Zij-instroom in Beroep.

Het eindniveau van zij-instromers

In de [WVO 2020 is in artikel 7.31](#) vastgelegd dat het traject Zij-instroom in Beroep wordt afgesloten met een bekwaamheidsonderzoek waarin wordt vastgesteld dat de zij-instromer voldoet aan de bekwaamheidseisen voor leraar vo. Dit geldt voor zowel de kandidaten die een eerste onderwijsbevoegdheid willen behalen als voor kandidaten die een tweede onderwijsbevoegdheid willen behalen.

De bekwaamheidseisen bestaan, zoals beschreven in [art.2.2. van het besluit bekwaamheidseisen onderwijspersoneel](#), uit:

- art. 2.2.1 a. vakinhoudelijke bekwaamheid
- b. vakdidactische bekwaamheid
- c. pedagogische bekwaamheid

art. 2.2.2 Professionele basis: met de kennis en kunde ten aanzien van de bekwaamheden, genoemd in het eerste lid, toont de leraar of docent aan dat hij zijn werk als leraar en als deelnemer aan de professionele onderwijsgemeenschap die hij samen met zijn collega's vormt, kan verrichten op een professioneel doelmatige en verantwoorde wijze.

In de bekwaamheidseisen is een algemene definitie van bekwaamheid opgenomen alsmede een uitwerking van het vereiste kwalificatieniveau. Daarmee wordt het kader voor de toetsing in de bekwaamheidseisen gegeven. Voor de uitwerking van het kwalificatieniveau binnen de bekwaamheidseisen zijn de referentiekaders van de Dublin-descriptoren en het Europees Kwalificatiekader (EKK) bewerkt.

Toelichting bij de bekwaamheidseisen

In de [Nota van toelichting \(stb 2017 -148 paragraaf 3.6\) bij het Besluit bekwaamheidseisen](#) is artikel 2.1.1 als volgt nader toegelicht:

“Een bekwame leraar is een leraar die heeft aangetoond dat hij met zijn vakinhoudelijke, vakdidactische en pedagogische kennis en kunde zijn werk als leraar en als deelnemer aan de professionele onderwijsgemeenschap die hij samen met zijn collega’s vormt, kan verrichten op een professioneel doelmatige en verantwoorde wijze.

Vakinhoudelijk bekwaam wil zeggen dat de leraar de inhoud van zijn onderwijs beheerst. Hij staat boven de leerstof en kan die zo samenstellen, kiezen en/of bewerken dat zijn leerlingen die kunnen leren. De leraar kan vanuit zijn vakinhoudelijke expertise verbanden leggen met het dagelijks leven, met werk en met wetenschap en bijdragen aan de algemene vorming van zijn leerlingen. Hij houdt zijn vakkennis en -kunde actueel.

Vakdidactisch bekwaam wil zeggen dat de leraar de vakinhoud leerbaar maakt voor zijn leerlingen, in afstemming met zijn collega’s en passend bij het onderwijskundige beleid van zijn school. Hij weet die vakinhoud te vertalen in leerplannen of leertrajecten. Hij doet dit met een professionele, ontwikkelingsgerichte werkwijze.

Pedagogisch bekwaam wil zeggen dat de leraar met een professionele, ontwikkelingsgerichte werkwijze en in samenwerking met zijn collega’s een veilig, ondersteunend en stimulerend leerklimaat voor zijn leerlingen kan realiseren. Hij volgt de ontwikkeling van zijn leerlingen in hun leren en gedrag en stemt daarop zijn handelen af. Hij draagt bij aan de sociaal-emotionele en morele ontwikkeling van zijn leerlingen. Hij kan zijn pedagogisch handelen afstemmen met zijn collega’s en met anderen die voor de ontwikkeling van de leerling verantwoordelijk zijn. Deze uitspraak heeft een brede betekenis en impliceert ook de bijdrage van de leraar aan burgerschapsvorming en de ontwikkeling van de leerling tot een zelfstandige en verantwoordelijke volwassene. Ook in pedagogische zin blijft zijn onderwijs van deze tijd.”

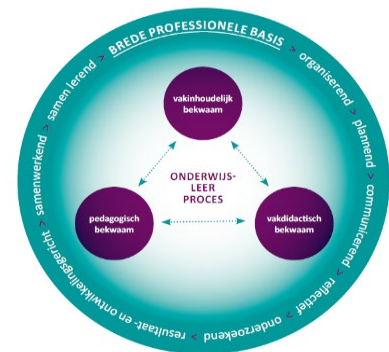
De lerarenopleidingen hebben binnen het programma [Kennistoetsen — 10voordeleraar](#) onder verantwoordelijkheid van de Vereniging Hogescholen voor vrijwel alle schoolvakken een landelijke kennisbasis ontwikkeld waarin de vakinhoudelijke en voor het schoolvak specifieke vakdidactische kennis is uitgewerkt. Deze kennisbasis wordt in het traject Zij-instroom in Beroep gebruikt als hulpmiddel om tijdens het geschiktheidsonderzoek de al aanwezige kennis in beeld te krijgen.

Daarnaast wordt de bijbehorende landelijke kennistoets gebruikt om te borgen dat de zij-instromer bij het behalen van het Getuigschrift bekwaamheidsonderzoek over voldoende vakkennis beschikt. De toets is leerwegaafhankelijk en is geconstrueerd op basis van de bijbehorende kennisbasis. Voor vakken zonder landelijke kennistoets geldt dat beheersing van de landelijke kennisbasis tijdens het scholingstraject beoordeeld wordt. Zij-instromers met vooropleiding die vermeld staat in de verwantschapstabel voor de Kopopleiding⁵ worden vrijgesteld van de landelijke kennistoets⁶.

In de [Nota van toelichting \(stb 2017 -148 paragraaf 3.4\) bij het Besluit bekwaamheidseisen](#) is artikel 2.1.2 als volgt nader toegelicht:

“De leraar heeft een complex beroep dat hoge eisen stelt aan het professionele niveau van zijn beroepskennis en -kunde. Hij maakt afwegingen en keuzes, zowel in de dagelijkse uitvoering als in de bijstelling en verbetering van zijn onderwijs.

In het onderwijs is professioneel werken teamwerk. Om zijn beroep goed te kunnen uitoefenen moet de leraar kunnen organiseren, plannen, samenwerken en prioriteiten stellen. Net zoals andere professionals binnen en buiten het onderwijs is de leraar verantwoordelijk voor de manier waarop hij werkt. De leraar heeft een onderzoekende, resultaat- en ontwikkelingsgerichte houding. Hij wil zich blijven ontwikkelen in zijn werk. Hij vindt het belangrijk om dat samen met zijn collega's te doen.”

De brede professionele basis is een geïntegreerd onderdeel van de drie bestaande bekwaamheden en wordt in het geschiktheidsonderzoek en het bekwaamheidsonderzoek dan ook alleen geïntegreerd beoordeeld.

Borging van het eindniveau en de rol van de examencommissie

Het traject Zij-instroom in Beroep is een scholingstraject dat wordt uitgevoerd door de lerarenopleiding en volgens de [WHO artikel 7a.3](#) wordt het Getuigschrift bekwaamheidsonderzoek uitgereikt door de examencommissie. Omdat het traject geen reguliere opleiding is, is de OER niet van toepassing. In dit raamwerk worden daarom eigenstandige afspraken gemaakt over de borging van het eindniveau en de rol van de examencommissie:

- Het eindniveau is vastgelegd in het Landelijke Raamwerk (zie paragraaf Het eindniveau van zij-instromers)
- Het eindniveau wordt geborgd middels het afsluitende bekwaamheidsonderzoek en het behalen van de landelijke kennistoets⁷.

⁵ Zie <https://www.vereniginghogescholen.nl/sectoren/onderwijs>

⁶ Zie [Kennistoetsen — 10voordeleraar](#)

⁷ Voor vakken zonder landelijke kennistoets, geldt dat beheersing van de landelijke kennisbasis tijdens het scholingstraject beoordeeld wordt. Zij-instromers met vooropleiding die vermeld staat in de verwantschapstabel voor de Kopopleiding worden vrijgesteld van de landelijke kennistoets.

- De examencommissie van de lerarenopleiding controleert voor aanvang van het scholingstraject of het scholingsprogramma logisch aansluit bij de rapportage van het geschiktheidsonderzoek en daarmee of het redelijkerwijs te verwachten is dat de kandidaat binnen 2 jaar met goed gevolg deel kan nemen aan de LKT en het afsluitende bekwaamheidsonderzoek.
- De assessoren voldoen aan de eisen zoals beschreven in het landelijk assessorenprofiel, zie [bijlage 11](#). De aan de lerarenopleiding werkzame assessor wordt door de examencommissie van de lerarenopleiding benoemd als examiner.
- De examencommissie is verantwoordelijk voor de afgifte van het Getuigschrift bekwaamheidsonderzoek en daarmee ook voor de borging van het eindniveau. Dat betekent dat ze betrokken is bij de kwaliteitszorg betreffende het bekwaamheidsonderzoek in het traject Zij-instroom in Beroep.

Fasering van het traject Zij-instroom in Beroep

In het traject Zij-instroom in Beroep zijn vijf fasen te onderscheiden. Voor elke fase zijn in dit raamwerk landelijke afspraken en kwaliteitseisen vastgelegd. Deze worden hieronder beschreven en waar nodig voorzien van een format, instrument of voorbeeld dat is opgenomen in een bijlage.

1. Brede intake

Een brede intake houdt in dat een kandidaat zich met CV, behaalde diploma's, (dit zijn de zogenaamde eerder verworven formele kwalificaties of EVK's) en de bewijzen van eerder verworven competenties via non-formeel of informeel leren (EVC's) kan melden voor een intakegesprek. De intaker kan vervolgens op basis van de informatie van de kandidaat niet alleen aangeven welke mogelijke opleidingstrajecten er zijn, maar ook welke het meest passend is met het oog op mogelijke vrijstellingen voor EVK's en EVC's gegeven de situatie van de kandidaat. Zie voor meer informatie over de brede intake [Maatwerk voor leraren](#).

Voorlichting

Als het passendste traject Zij-instroom in Beroep is, informeert de lerarenopleiding de kandidaat en werkgever over de procedures en kosten voor het geschiktheidsonderzoek en het daaropvolgende programma om de zij-instromer (verder) te scholen. Algemene informatie over het traject Zij-instroom in Beroep en de wettelijke regelingen die daarvoor gelden zijn beschikbaar via de website van de Rijksoverheid⁸. Informatie over de eventuele subsidie en de subsidievoorwaarden is beschikbaar via de website van DUO⁹ en informatie over de uitvoering van het geschiktheidsonderzoek, de scholing en begeleiding en het bekwaamheidsonderzoek is beschikbaar via de informatiekkanalen van de betreffende lerarenopleidingen. Daarnaast kan de kandidaat contact opnemen met de lerarenopleiding voor extra toelichting, aanvullende informatie over randvoorwaarden, facilitering en begeleiding van de zij-instromer op de school en een persoonlijk advies. Dit kan zowel via de e-mail of telefoon als in een persoonlijk gesprek.

Er zijn twee varianten van het geschiktheidsonderzoek. De eerste variant is voor kandidaten zonder een eerdere onderwijsbevoegdheid (primair onderwijs, (beperkte) tweedegraads bevoegdheid en/of eerstegraads bevoegdheid). De tweede variant is voor kandidaten met een eerdere onderwijsbevoegdheid. Een Pedagogisch Didactisch Getuigschrift is geen onderwijsbevoegdheid en valt daarmee niet onder deze tweede variant.

Aanmelding

Aanmelding voor het traject Zij-instroom in Beroep gebeurt via een andere procedure dan aanmelding voor een reguliere lerarenopleiding. Hierover wordt de kandidaat geïnformeerd door de instelling die het geschiktheidsonderzoek uitvoert. Na aanmelding bij de instelling ontvangt de kandidaat detailinformatie over de voor hem toepasselijke variant van het geschiktheidsonderzoek

⁸ Zie www.werkeninhetonderwijs.nl

⁹ Zie duo.nl/particulieren/

alsmede richtlijnen m.b.t. de eventuele kennistoets en/of vakinhoudelijke intake en de handleiding voor het samenstellen van het portfolio.

Indien gewenst kan de kandidaat - tegen betaling - door de hogeschool worden begeleid bij het samenstellen van het portfolio dat hij voor het geschiktheidsonderzoek moet samenstellen.

Kwaliteitseisen

- De brede intake wordt uitgevoerd door geschoolde intakers van de eigen hogescholen. Afspraken hierover zijn vastgelegd in hoofdstuk 10 [Maatwerk voor leraren](#).
- De informatie over zij-instroom op de websites van de hogescholen, de Rijksoverheid en DUO is actueel en goed vindbaar. Vanuit de website van de overheid worden belangstellenden doorverwezen naar de websites van de lerarenopleidingen.
- Lerarenopleidingen hebben een contactpersoon of 'loket' voor zij-instroom en zijn in staat om duidelijke informatie te verstrekken en de verschillen tussen de diverse scholingstrajecten binnen de hogeschool alsmede de verschillende varianten van het geschiktheidsonderzoek voor zij-instroom uit te leggen.
- Om een eerste inschatting te maken van de mogelijkheden voor zij-instroom, wordt van de potentiële zij-instromer verwacht dat hij een cv en kopieën van relevante diploma's aanlevert. Een deskundige medewerker op het gebied van zij-instroom en EVC van de lerarenopleiding voorziet de kandidaat op basis daarvan van een eerste advies.
- Het is voor kandidaten mogelijk om een intakegesprek aan te vragen met een lerarenopleider van het gewenste vak of met de coördinator zij-instroom.
- Indien de kandidaat bij de lerarenopleiding begeleiding inkoop bij het samenstellen van het portfolio, wordt deze geboden door een hiertoe bekwame begeleider.

2. Afname van het geschiktheidsonderzoek

De in dit raamwerk beschreven procedure voor het geschiktheidsonderzoek is gebaseerd op [artikel 7.27 van de WVO 2020](#) en de [artikelen 3,4,5,6 en 7 uit het Besluit zij-instroom leraren primair en voortgezet onderwijs](#). Bij de uitwerking is vanuit het principe van constructieve alignment de keuze gemaakt om in het geschiktheidsonderzoek te toetsen in hoeverre de kandidaat al voldoet aan de bekwaamheidseisen die het beoordelingskader vormen voor het bekwaamheidsonderzoek.

Kandidaten die al beschikken over een eerdere onderwijsbevoegdheid hebben bij het behalen daarvan al aangetoond te voldoen aan de bekwaamheidseisen, al was dat in de context van een andere onderwijssector en/of schoolvak. Het geschiktheidsonderzoek voor deze kandidaten richt zich daarom alleen op de vraag of de kandidaat geschikt is om als zij-instromer (verder) te worden geschoold voor de nieuwe onderwijsbevoegdheid. Voor deze kandidaten wordt gebruik gemaakt van een wat beperktere assessmentprocedure zonder praktijkopdracht. Het functioneren in de praktijk is immers al beoordeeld bij het behalen van hun eerdere bevoegdheid¹⁰.

¹⁰ Voor kandidaten die bij het behalen van hun eerdere onderwijsbevoegdheid niet zijn beoordeeld in de praktijk én voor kandidaten die niet beschikken over recente onderriservaring in het vo of mbo is wél een praktijkopdracht opgenomen.

a. *Geschiktheidsonderzoek voor kandidaten zonder een eerdere onderwijsbevoegdheid: primair onderwijs, (beperkte) tweedegraads bevoegdheid en/of eerstegraads bevoegdheid.*

In het geschiktheidsonderzoek wordt vastgesteld of de kandidaat geschikt is om als zij-instromer (verder) te worden geschoold. Daartoe wordt vastgesteld:

- of de kandidaat in staat is om onder begeleiding van de school direct als leraar te functioneren;
- in hoeverre de kandidaat al aan de bekwaamheidseisen voldoet en waar de kandidaat zich tijdens de scholing (verder) in moet bekwamen;
- of de zij-instromer in staat geacht wordt binnen twee jaar met goed gevolg deel te nemen aan het afsluitende bekwaamheidsonderzoek.

De kandidaat ontvangt een schriftelijke rapportage van het geschiktheidsonderzoek volgens een landelijk uniform format, zie [bijlage 4](#). De rapportage is opgesteld in termen van de bekwaamheidseisen.

Kwaliteitseisen

- De uitvoering van het geschiktheidsonderzoek valt altijd onder de verantwoordelijkheid van een hogeschool met een lerarenopleiding.
- De hogeschool maakt afspraken met de kandidaat en/of het bestuur van de school over het uitvoeren van de praktijkopdracht op de school waar de kandidaat zijn werkplek heeft.
- Tijdens het geschiktheidsonderzoek:
 - wordt in elk geval gebruikgemaakt van een door de kandidaat samengesteld portfolio waarin hij zijn eigen bekwaamheden en leerpunten als leraar beschrijft en van passend bewijsmateriaal voorziet;
 - wordt in elk geval gebruik gemaakt van een praktijkopdracht die bestaat uit een voorbespreking, observatie en reflectiegesprek van een door de kandidaat gegeven les op de school waar hij zijn werkplek heeft;
 - wordt in elk geval gebruikgemaakt van een criteriumgericht interview;
 - kan (als hulpmiddel om een beeld te krijgen van de reeds aanwezige vakkennis) gebruik gemaakt worden van een formatieve kennistoets over de vakspecifieke kennisbasis.
- Het geschiktheidsonderzoek wordt afgenomen door minstens twee assessoren. Eén van de assessoren is werkzaam aan de betreffende lerarenopleiding, is aangewezen door de examencommissie, en is niet de begeleider van de kandidaat¹¹. De ander (de veldassessor) is werkzaam als leraar in het tweedegraadsgebied of heeft aantoonbare werkervaring als leraar, maar is niet werkzaam voor het bevoegd gezag waar de kandidaat aangesteld is. Ten minste een van de assessoren is zelf bevoegd voor het schoolvak waarvoor de kandidaat als zij-instromer zal worden geschoold.
- De kandidaat krijgt een handleiding waarmee hij zich kan voorbereiden op het geschiktheidsonderzoek. Deze handleiding bevat tenminste:
 - een beschrijving van de bekwaamheidseisen en de manier waarop in het geschiktheidsonderzoek wordt getoetst in hoeverre de kandidaat hier al aan voldoet;

¹¹ Zie paragraaf Borging van het eindniveau en rol van de examencommissie en [bijlage 11](#).

- een beschrijving van de procedure die bij het geschiktheidsonderzoek wordt gevolgd;
 - richtlijnen voor het samentellen van het portfolio en de voorbereiding op de praktijkopdracht en het criteriumgericht interview;
 - indien van toepassing: richtlijnen voor de voorbereiding op de formatieve kennistoets over de vakspecifieke kennisbasis.
- De rapportage van het geschiktheidsonderzoek is zodanig opgesteld dat:
- duidelijk is aan welke bekwaamheidseisen de kandidaat al voldoet;
 - opleidingen in staat zijn een scholingsprogramma op te stellen waarmee de kandidaat de bekwaamheidseisen die hij nog niet op niveau 'startbekwaam' beheerst (door) kan ontwikkelen.
 - het instellingsbestuur en de examencommissie het vertrouwen hebben dat de uitkomst van het geschiktheidsonderzoek valide, betrouwbaar en transparant is, zodat de kwaliteit geborgd is.

b. Geschiktheidsonderzoek voor kandidaten met een eerdere onderwijsbevoegdheid: primair onderwijs, (beperkte) tweedegraads bevoegdheid en/of eerstegraads bevoegdheid

In het geschiktheidsonderzoek voor kandidaten met een eerdere bevoegdheid wordt vastgesteld:

- in hoeverre de kandidaat al aan de vakinhoudelijke en vakdidactische bekwaamheidseisen voldoet en waar de kandidaat zich tijdens de scholing (verder) in moet bekwamen;
- of de zij-instromer in staat geacht wordt binnen twee jaar met goed gevolg deel te nemen aan het afsluitende bekwaamheidsonderzoek.

De kandidaat ontvangt een schriftelijke rapportage van het geschiktheidsonderzoek volgens een landelijk uniform format, zie [bijlage 4](#). De rapportage is opgesteld in termen van de vakinhoudelijke en de vakdidactische bekwaamheid.

Kwaliteitseisen

- De uitvoering van het geschiktheidsonderzoek is belegd bij de lerarenopleiding of onderwijsinstelling.
- Tijdens het geschiktheidsonderzoek:
- wordt in elk geval gebruikgemaakt van een door de kandidaat samengesteld portfolio waarin hij in elk geval diploma's of getuigschriften horend bij eerder behaalde onderwijsbevoegdheden opneemt, alsmede eventuele beschrijvingen van extra eigen bekwaamheden voorzien van passend bewijsmateriaal en leerpunten als leraar in het schoolvak waarvoor hij een extra bevoegdheid wil halen;
 - wordt in elk geval gebruikgemaakt van een criteriumgericht interview;
 - wordt voor kandidaten die bij het behalen van hun eerdere onderwijsbevoegdheid niet zijn beoordeeld in de praktijk én voor kandidaten die niet beschikken over recente onderwijservaring in het po, vo of mbo (denk aan vijf jaar) ook gebruik gemaakt van een praktijkopdracht die bestaat uit een observatie (evt. middels videobeelden) van een door de kandidaat gegeven les op de school waar hij zijn werkplek heeft;

- kan (als hulpmiddel om een beeld te krijgen van de reeds aanwezige vakkennis) gebruik gemaakt worden van een formatieve kennistoets over de vakspecifieke kennisbasis.
 - Het geschiktheidsonderzoek wordt afgenomen door minstens twee assessoren¹². Eén of beide¹³ van de assessoren is werkzaam aan de betreffende lerarenopleiding, is aangewezen door de examencommissie, en is niet de begeleider van de kandidaat. De tweede assessor kan ook uit het werkveld afkomstig zijn (veldassessor), mits werkzaam als leraar in het tweedegraadsgebied en niet werkzaam voor het bevoegd gezag waar de kandidaat aangesteld is. Ten minste één van de assessoren is zelf bevoegd voor het schoolvak waarvoor de kandidaat als zij-instromer zal worden geschoold.
- De kandidaat krijgt een handleiding waarmee hij zich kan voorbereiden op het geschiktheidsonderzoek. Deze handleiding bevat tenminste:
- een beschrijving van de bekwaamheidseisen en de manier waarop in het geschiktheidsonderzoek wordt getoetst in hoeverre de kandidaat hier al aan voldoet;
 - een beschrijving van de procedure die bij het geschiktheidsonderzoek wordt gevolgd;
 - richtlijnen voor het samentellen van het portfolio en de voorbereiding op het criteriumgericht interview;
 - indien van toepassing: richtlijnen voor de praktijkopdracht;
 - indien van toepassing: richtlijnen voor de voorbereiding op de formatieve kennistoets
- De rapportage van het geschiktheidsonderzoek is zodanig opgesteld dat:
- duidelijk is aan welke bekwaamheidseisen de kandidaat al voldoet;
 - opleidingen in staat zijn een scholingsprogramma op te stellen waarmee de kandidaat de bekwaamheden die hij voor de nieuwe bevoegdheid nog niet op niveau 'startbekwaam' beheerst (door) kan ontwikkelen;
 - het instellingsbestuur en de examencommissie het vertrouwen hebben dat de uitkomst van het geschiktheidsonderzoek valide, betrouwbaar en transparant is, zodat de kwaliteit geborgd is.

3. Geschiktheidsverklaring

Als de kandidaat geschikt is bevonden als zij-instromer ontvangt hij van de hogeschool een geschiktheidsverklaring waarmee de school hem als leraar aan mag stellen voor een periode van maximaal twee jaar, zoals beschreven in de [Artikel 3 Besluit zij-instroom leraren primair en voortgezet onderwijs](#). Het bevoegd gezag van de van de school registreert de benoeming en de datum daarvan op de geschiktheidsverklaring. Het bevoegd gezag van de school heeft de mogelijkheid om de benoemingsperiode te verlengen met twee jaar, indien hier grondige redenen voor zijn. Zie [bijlage 5](#) voor het format voor de geschiktheidsverklaring.

¹² Zie paragraaf Borging van het eindniveau en rol van de examencommissie en [bijlage 11](#).

¹³ Omdat bij kandidaten met een eerdere onderwijsbevoegdheid het functioneren in de praktijk al eerder is beoordeeld, is het niet noodzakelijk dat er een veldassessor betrokken is.

4. Tripartiete overeenkomst en Scholingsprogramma

Nadat de kandidaat geschikt is verklaard, wordt een tripartiete overeenkomst afgesloten. Dit is een contract tussen drie partijen de zij-instromer, de werkgever (de school of het schoolbestuur) en de lerarenopleiding. Deze overeenkomst bevat afspraken over de begeleiding van de zij-instromer, de scholing en de beoordeling en bevat een kostenoverzicht.

De lerarenopleiding van de hogeschool waar de zij-instromer wordt opgeleid, stelt in overleg met de zij-instromer en zijn school een scholingsprogramma vast op basis van het geschiktheidsonderzoek. Dit programma biedt de zij-instromer de gelegenheid om zijn nog te ontwikkelen bekwaamheden verder te ontwikkelen tot het niveau 'startbekwaam' dat nodig is voor het behalen van de tweedegraads bevoegdheid.

Het scholingsprogramma zal gedeeltelijk op de hogeschool worden uitgevoerd en gedeeltelijk op de werkplek. Daarnaast zal zelfstudie moeten plaatsvinden. Er worden ook afspraken gemaakt m.b.t. de rollen en taken van de verschillende begeleiders (op de hogeschool en op de werkplek). De scholings- en begeleidingsafspraken worden vastgelegd in de tripartiete overeenkomst die wordt ondertekend door de lerarenopleiding, de school en de zij-instromer (zie [bijlage 6](#) voor het format voor de tripartiete overeenkomst).

Kwaliteitseisen

- Het scholingsprogramma heeft als doel de zij-instromer alleen te scholen m.b.t. de bekwaamheidseisen waarvan in het geschiktheidsonderzoek is vastgesteld dat hij ze nog niet (volledig) beheerst.
- Bij het samenstellen van het scholingsprogramma is het nadrukkelijk niet de bedoeling dat er wordt uitgegaan van het curriculum en het toetsprogramma van de hogeschool waarbij onderdelen zijn vrijgesteld. In plaats daarvan wordt op basis van de rapportage van het geschiktheidspunt bepaald waarop nog scholing en begeleiding nodig is om het eindniveau te bereiken en kan er daarbij gebruik gemaakt worden van onderdelen uit het curriculum. In overleg met de begeleider kan de zij-instromer naast het volgen van onderdelen uit het curriculum van de lerarenopleiding ook gebruikmaken van andere manieren van leren, zoals zelfstudie, een project op de werkplek of een cursus. Het scholingsprogramma is dus maatwerk.
- Het scholingsprogramma is uitvoerbaar in een periode van twee jaar en bevat een studielast die redelijkerwijs te combineren is met de aanstelling van de zij-instromer op een school.

5. Scholing en begeleiding

De scholing vindt plaats op de opleidingsinstelling, op de werkplek en door middel van zelfstudie. De zij-instromer wordt als contractant begeleid vanuit de lerarenopleiding en vanuit de werkplek. Zie [bijlage 7](#) voor nadere richtlijnen voor de begeleiding van de zij-instromer.

De zij-instromer evalueert met zijn begeleiders vanuit de lerarenopleiding en vanuit de school waar hij werkzaam is zijn vorderingen op basis van een (tussen)rapportage per in het begeleidingsplan overeengekomen periode. Hij evalueert zijn eigen bijdrage zowel kwalitatief als kwantitatief. De zij-instromer voert vervolgens een voortgangsgesprek met de begeleiders. De zij-instromer is daarbij verantwoordelijk voor het eigen ontwikkelproces.

Als het de zij-instromer niet lukt om alle onderdelen binnen het scholingsprogramma binnen de vastgestelde periode van twee jaar af te ronden, dan kan er een verlenging worden aangevraagd. Zie [bijlage 8](#) voor de procedure bij verlengen.

Kwaliteitseisen m.b.t. de begeleiding op de lerarenopleiding

- De begeleiding aan de zij-instromer bestaat uit het verschaffen van informatie over het gehele traject, begeleiding tijdens de scholing en deelname aan voortgangsgesprekken.
- Er wordt gewerkt met gekwalificeerde begeleiders. Dit kunnen bijvoorbeeld vakexperts, vakdidactici en onderwijskundigen zijn.
- De lerarenopleiding borgt de rechtspositie van de zij-instromer door (buiten de OER om) regelingen te treffen met betrekking tot het gebruik van voorzieningen en ondersteuningsmogelijkheden alsmede voor herkansing, beroep, bezwaar en mogelijkheden tot escalatie. In de tripartieteovereenkomst wordt naar deze regelingen verwezen.

Kwaliteitseisen m.b.t. de begeleiding op de werkplek

- Een belangrijke voorwaarde voor succes is dat de werkplek tegelijkertijd een geschikte leeromgeving vormt, waarin de zij-instromer voldoende ruimte krijgt om zich te ontwikkelen. Dit betekent dat de zij-instromer kan rekenen op adequate begeleiding vanuit zowel de werkplek als de opleidingsinstelling. De samenwerking tussen de professionals op de werkplek en de docenten van de opleiding is op elkaar afgestemd. Zowel de omvang van de aanstelling als de aard van de taken zijn passend voor de zij-instromer.
- De begeleiding bevat feedback- en feedforwardgesprekken.
- De begeleidingsuren worden in het begeleidingsplan gekwantificeerd.
- Er wordt gewerkt met een daartoe geschoolde begeleider van het vak (of aangrenzend vak).
- Het management van de school geeft gevraagd en ongevraagd feedback en stelt de zij-instromer in staat om als volwaardig teamlid te functioneren.

6. Afsluitend bekwaamheidsonderzoek en Getuigschrift bekwaamheidsonderzoek

Fundament en uitgangspunt van het afsluitende bekwaamheidsonderzoek is het geschiktheidsonderzoek dat aan het begin van het traject afgenomen is. Het bekwaamheidsonderzoek richt zich op de bekwaamheidseisen die in het geschiktheidsonderzoek nog niet (volledig) aangetoond waren. Tijdens het bekwaamheidsonderzoek toont de zij-instromer bewijsstukken waaruit zijn actuele bekwaamheidsniveau blijkt. De vakspecifieke kennisbasis wordt in het bekwaamheidsonderzoek (of daarvoor¹⁴) getoetst middels de landelijke kennistoets die studenten aan de reguliere lerarenopleiding ook maken¹⁵.

De zij-instromer ontvangt een schriftelijke rapportage van het bekwaamheidsonderzoek volgens een landelijk uniform format. De rapportage is opgesteld in termen van de bekwaamheidseisen.

Zie [bijlage 9](#) en [10](#) voor de formats voor de rapportage van het bekwaamheidsonderzoek en het Getuigschrift bekwaamheidsonderzoek.

Kwaliteitseisen

- In het bekwaamheidsonderzoek wordt afhankelijk van de nog te beoordelen bekwaamheidseisen gebruikgemaakt van:
 - de landelijke kennistoets voor het schoolvak waarvoor de zij-instromer bevoegd wordt¹⁴;
 - een door de zij-instromer samengesteld portfolio met relevante beschrijvingen en bewijsstukken die zijn verkregen tijdens het functioneren in de schoolpraktijk, waaronder in elk geval één of meerdere beoordelingen van zijn functioneren in de praktijk door personeel dat daartoe is aangewezen door het bevoegd gezag waar de zij-instromer werkzaam is, zoals beschreven in [Artikel 9 Besluit zij-instroom leraren primair en voortgezet onderwijs](#);
 - een praktijkopdracht, die bijvoorbeeld kan bestaan uit een lesobservatie of filmopname;
 - een criteriumgericht interview.
- Het bekwaamheidsonderzoek wordt afgenomen door minstens twee daartoe door de examencommissie aangewezen assessoren¹⁶. Eén van de assessoren is werkzaam aan de betreffende lerarenopleiding, is aangewezen door de examencommissie, en is niet de begeleider van de kandidaat. De ander (veldassessor) is werkzaam als leraar in het tweedegraadsgebied, maar is niet werkzaam voor het bevoegd gezag waar de zij-instromer aangesteld is. Ten minste één van de assessoren is zelf bevoegd voor het schoolvak waarvoor de zij-instromer bekwaamheidsonderzoek doet.
- De zij-instromer krijgt van tevoren de handleiding van het afsluitende bekwaamheidsonderzoek, waarmee hij zich kan voorbereiden op het bekwaamheidsonderzoek. Na afloop ontvangt hij een schriftelijke rapportage.

¹⁴ Voor zij-instromers wordt ontheffing gegeven van de studiepunteningangseis voor de landelijke kennistoets, waardoor ze al op een eerder moment tijdens de scholing (of zelfs tijdens het geschiktheidsonderzoek) deel kunnen nemen.

¹⁵ Voor vakken zonder landelijke kennistoets, geldt dat beheersing van de landelijke kennisbasis tijdens het scholingstraject beoordeeld wordt. Zij-instromers met vooropleiding die vermeld staat in de verwantschapstabel voor de Kopopleiding worden vrijgesteld van de landelijke kennistoets.

¹⁶ Zie paragraaf Borging van het eindniveau en rol van de examencommissie en [bijlage 11](#).

Kwaliteitsborging

De instellingen baseren hun assessmentprocedure op dit Landelijk raamwerk en maken gebruik van de bijbehorende formats.

Professionalisering van zij-instroomassessoren wordt vormgegeven door training, scholing en certificering met bijbehorende facilitering door de instellingen. Het onderhouden van de bekwaamheid van assessoren wordt vormgegeven door intervisie en kalibreersessies.

De examencommissies van de instellingen zijn betrokken bij de interne kwaliteitszorg, bijvoorbeeld door onderzoek te doen naar toetskwaliteit en/of (steekproefsgewijze) kwaliteitscontroles op de toetsafname uit te voeren.

De examencommissies van de instellingen zijn betrokken bij de borging van het eindniveau.

De Inspectie van het Onderwijs houdt toezicht middels themaonderzoeken. Deze onderzoeken geven een stelselbreed beeld. Daarnaast bevelen we deelname aan een collegiale audit en collegiale consultatie en/of een kwaliteitskeurmerk aan. Voor de collegiale audit is een zelfevaluatiemodel ontwikkeld.

[In bijlage 11](#) zijn richtlijnen voor professionalisering en certificering opgenomen.

[In bijlage 12](#) is het zelfevaluatiemodel voor collegiale audits opgenomen.

Bijlage 1 Begrippenlijst

Assessment

Een assessment is een beoordelingsprocedure die de zij-instromer moet doorlopen om voor een bepaalde functie, opleiding of certificering in aanmerking te komen. In het assessment wordt vastgesteld in hoeverre de zij-instromer de te beoordelen bekwaamheden beheerst. Het samenstellen van een portfolio staat vaak aan de basis van een assessment.

Assessor

Het geschiktheidsonderzoek en het bekwaamheidsonderzoek worden afgenomen door minstens twee assessoren¹⁷. Eén van de assessoren is werkzaam aan de betreffende lerarenopleiding, is aangewezen door de examencommissie, en is niet de begeleider van de kandidaat. De ander (veldassessor) is werkzaam als leraar in het tweedegraadsgebied, maar is niet werkzaam voor het bevoegd gezag waar de kandidaat aangesteld is. Ten minste één van de assessoren is zelf bevoegd voor het schoolvak waarvoor de kandidaat als zij-instromer is geschoold.

Bekwaamheid

Het actueel in staat zijn tot het uitvoeren van bepaalde vaardigheden als resultaat van deskundigheid, kundigheid, bedrevenheid, geschiktheid, kennis, vaardigheid en vermogen.

Bekwaamheidseisen

Wettelijke bekwaamheidseisen die gelden voor alle leraren en docenten in het primair en voortgezet onderwijs en het middelbaar beroepsonderwijs. De bekwaamheidseisen zijn vastgelegd in het [Besluit bekwaamheidseisen onderwijspersoneel hoofdstuk 2](#) en beschrijven wat leraren minimaal moeten weten en kunnen.

Beoordelingskader

Een set van criteria en richtlijnen die wordt gebruikt om de kwaliteit, prestaties of naleving van bepaalde normen te beoordelen.

Bevoegd gezag

Het bestuur van de school.

Brede Intake

Intake in het kader van de lerarenopleiding, waar advies uitkomt over mogelijke opleidingsroute naar de gewenste lesbevoegdheid. Hierin wordt verkend welke opleidingsroute het best past bij de persoonlijke leerwensen, werksituatie en privésituatie van de potentiële student/cursist en welke eerder verworven kennis en kunde kan leiden tot vrijstelling/validering.

¹⁷ Zie de paragraaf Borging van het eindniveau en de rol van de examencommissie en [bijlage 11](#).

criteriumgericht interview

Een gestructureerd gesprek tussen één of meer examinatoren/beoordelaars en een lerende waarin aan de hand van beoordelingscriteria uit een relevant referentiekader vragen worden gesteld met als doel om een oordeel uit te spreken over de bekwaamheid van een lerende op een bepaald terrein door het zichtbaar maken van gedrag.

Examencommissie

De examencommissie is het orgaan dat op objectieve en deskundige wijze vaststelt of een student voldoet aan de voorwaarden die de onderwijs- en examenregeling stelt ten aanzien van kennis, inzicht en vaardigheden die nodig zijn voor het verkrijgen van een graad, zie [artikel 7.12 WHW](#).

Getuigschrift bekwaamheidsonderzoek

De zij-instromers in het voortgezet onderwijs en het middelbaar beroepsonderwijs krijgen een Getuigschrift bekwaamheidsonderzoek, een eigenstandig getuigschrift dat als zodanig separaat in [artikel 7a.3](#) van de WHW is geregeld. Het getuigschrift heeft hetzelfde civiel effect als de overeenkomstige tweedegraadsbevoegdheid.

Op grond van [artikel 7a.5. van de WHW](#) is de zij-instromer met het Getuigschrift bekwaamheidsonderzoek gerechtigd tot het voeren van de titel baccalaureus. Het Getuigschrift Bekwaamheid wordt niet geregistreerd in het diplomaregister.

Geschiktheidsonderzoek zij-instromer

In het geschiktheidsonderzoek wordt, wanneer de kandidaat voldoet aan de wettelijke eisen uit [het besluit zij-instroom leraren primair en voortgezet onderwijs](#), vastgesteld of de kandidaat geschikt is om als zij-instromer (verder) te worden geschoold. Daartoe wordt vastgesteld:

- of de kandidaat in staat is om onder begeleiding van de school direct als leraar te functioneren;
- in hoeverre de kandidaat al aan de bekwaamheidseisen voldoet en waar de kandidaat zich tijdens de scholing (verder) in moet bekwaamen;
- of de zij-instromer in staat geacht wordt binnen twee jaar met goed gevolg deel te nemen aan het afsluitende bekwaamheidsonderzoek.

Geschiktheidsverklaring

Indien de kandidaat positief door het geschiktheidsonderzoek komt, krijgt hij een geschiktheidsverklaring, zie [Artikel 7.28 van de WVO 2020](#). Deze geschiktheidsverklaring kan de zij-instromer gebruiken om een zij-instroomaanstelling bij de school te krijgen, zoals beschreven in [artikel 7.18 van de WVO2020](#).

Intaker

Degene die het intakegesprek met de potentiële student/cursist voert.

Instelling voor hoger onderwijs

De hogeschool die verantwoordelijk is voor het gehele traject, van het geschiktheidsonderzoek tot en met het bekwaamheidsonderzoek. Deze hogeschool mag tevens het Getuigschrift bekwaamheidsonderzoek uitreiken.

Kandidaat Zij-instromer in Beroep

Kandidaten die als leraar willen werken en die in het bezit zijn van een getuigschrift hoger onderwijs (een hbo- of wo-opleiding, minimaal niveau 5 van het NLQFZ¹⁸), kunnen deelnemen aan het geschiktheidsonderzoek, waarna ze bij het verkrijgen van een geschiktheidsverklaring zij-instromer in beroep worden. We gebruiken ook vaak de term kandidaat.

Kennisbasis

De kennisbasis is het geheel aan kennisvereisten waarover een startbekwaam leraar moet beschikken. De lerarenopleidingen hebben gezamenlijk de kennisbasis ontwikkeld.

Leraar vo

De leraar in het praktijkonderwijs, het voorbereidend beroepsonderwijs, het middelbaar algemeen voortgezet onderwijs, de eerste drie leerjaren van het hoger algemeen voortgezet onderwijs en van het voorbereidend wetenschappelijk onderwijs, zoals beschreven in het [Besluit bekwaamheidseisen onderwijspersoneel artikel 2.1](#).

Landelijke kennistoets

In deze toets worden de daartoe landelijk vastgestelde domeinen uit de vakspecifieke kennisbasis getoetst. De toets wordt landelijk afgenomen. Er zijn (afhankelijk van de lengte van het scholingstraject) twee of drie toetsgelegenheden per jaar. Deelname aan deze toets is verplicht voor alle studenten aan de reguliere lerarenopleiding en voor alle zij-instromers voortgezet onderwijs.

Voor vakken zonder landelijke kennistoets, geldt dat beheersing van de landelijke kennisbasis tijdens het scholingstraject beoordeeld wordt. Zij-instromers met vooropleiding die vermeld staat in de verwantschapstabel voor de Kopopleiding worden vrijgesteld van de landelijke kennistoets.

Onderwijsbevoegdheid

Een bevoegdheid tot het geven van voortgezet onderwijs in enig vak, is de leraar die in het bezit is van het vereiste getuigschrift. Een zij-instromer die in het bezit is van het getuigschrift bekwaamheidsonderzoek voldoet aan de bekwaamheidseisen voor leraar vo zoals bedoeld in [artikel 2.1 van het Besluit bekwaamheidseisen onderwijspersoneel](#), en is bevoegd tot het geven van voortgezet onderwijs in het vak dat de leraar zal geven. Met het getuigschrift bekwaamheidsonderzoek voor leraar vo is de zij-instromer bevoegd tot het geven van onderwijs in:

- de eerste drie klassen van de havo en het vwo;
- het voorbereidend middelbaar beroepsonderwijs;
- het beroepsonderwijs en volwasseneneducatie;
- het praktijkonderwijs.

¹⁸ Zie [bijlage 2a](#) en [2b](#)

Portfolio

Ter voorbereiding op het assessment stelt de zij-instromer een portfolio samen.

Een portfolio is een document waarin leer- en werkervaringen zijn beschreven die relevant zijn voor de te beoordelen bekwaamheden. De beschrijvingen worden geïllustreerd bijpassende bewijsstukken.

Praktijkopdracht

Een opdracht in de praktijk waaruit het gedrag blijkt in authentieke situaties, zoals in feitelijke klassituaties.

Reguliere lerarenopleiding

Standaard ingerichte opleiding die in nominaal vier jaren het getuigschrift Bachelor of Education kan brengen.

Scholingstraject

De uitvoering van de scholing.

Scholingsprogramma

Het scholingsprogramma is een programma dat zodanig is samengesteld dat een zij-instromer de benodigde kennis en vaardigheden kan ontwikkelen om de bekwaamheden aan te tonen.

Traject Zij-instroom in Beroep

De weg van de zij-instromer van begin tot eind: van oriëntatie via het geschiktheidsonderzoek tot en met de uitreiking van het getuigschrift bekwaamheid.

Tripartiete overeenkomst

Reeks van afspraken tussen de drie betrokken partijen (de zij-instromer, het bevoegd gezag van de school en de instelling), over scholing en begeleiding, alsmede de bijbehorende rechten en plichten in het zij-instroomtraject.

Validering

Erkennen en waarderen van alle relevante kennis, vaardigheden en attitudes van een lerende ten opzichte van professionele, met het werkveld afgestemde referentiekaders. (bron: Handreiking Valideren in het hoger onderwijs 2024).

Werkplekbegeleider

Begeleider op de school van de zij-instromer.

Werkplekleren

Leren van en op de werkplek.

Zij-instroom in Beroep

Zij-instromer in het Beroep van leraar in het vo wordt ook wel zij-instroom genoemd. Zij-instroom kan echter ook door als zij-instromer in opleiding een verkorte reguliere lerarenopleiding te volgen. Dit raamwerk richt zich louter op zij-instroom in beroep (ZiB vo).

Zij-instromers

Leraren die worden opgeleid middels ZiB worden zij-instromers genoemd. Zij-instromers zijn geen studenten omdat zij niet zijn ingeschreven in een opleiding in de zin van de WHW. Instellingen noemen zij-instromers vaak deelnemers of contractanten. In dit raamwerk wordt de term zij-instromer gebruikt¹⁹. De term kandidaat wordt gebruikt voor (potentiële) zij-instromers waarvan de geschiktheid nog niet is vastgesteld.

¹⁹ Wel goed om te realiseren dat de term zij-instromer ook wordt gebruikt om werknemers aan te duiden die al ervaring hebben in een (ander) beroep op enig moment instromen en zich omscholen. In geval dergelijke studenten een deeltijd lerarenopleiding volgen, al dan niet verkort, worden zij soms ook zij-instromer genoemd. Dat betreft dan zij-instroom in de opleiding.

Bijlage 2a Toelatingseisen zij-instromer beroepsgerichte profielen vo

Als u het traject zij-instroom in het beroep wilt volgen om onderwijs te kunnen geven in één van de volgende beroepsgerichte profielen, dan gelden afwijkende eisen, zoals beschreven in [Artikel 2 Besluit zij-instroom leraren primair en voortgezet onderwijs](#).

- bouwen, wonen en interieur;
- produceren, installeren en energie;
- mobiliteit en transport;
- horeca, bakkerij en recreatie.

U moet dan beschikken over:

- een diploma van een middenkaderopleiding of specialistenopleiding (mbo-4);
- aantoonbaar hbo- werk en denkniveau;
- voor het onderwijs voldoende maatschappelijke ervaring en beroepservaring;
- een [Verklaring Omtrent Gedrag](#) (VOG).

Bijlage 2b Toelatingseisen zij-instromer onderwijs gerelateerde Ad

Volgens [Artikel 7.3a van de Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek](#) komen kandidaten met een Ad-diploma (NLQF-niveau 5) ook in aanmerking voor het traject Zij-instroom in Beroep. Het succesvol behalen van het bekwaamheidsonderzoek is echter alleen realistisch als het een onderwijsgerelateerde Ad betreft.

Daarom zijn alleen kandidaten met een onderwijs verwante Ad toelaatbaar: bijvoorbeeld met een Ad Pedagogisch Educatief Professional, Ad Didactisch Educatief Professional, Ad Educatief professional Beroepsonderwijs, Ad Kind en Educatie en Ad voor het beroepsonderwijs in het (v)mbo.

Aan de toelating van kandidaten met een onderwijs gerelateerd Ad-diploma worden vooraf geen aanvullende eisen (bijvoorbeeld met betrekking tot taalniveau en onderzoekend vermogen) gesteld. Ze zijn immers wettelijk toelaatbaar en kunnen zich tijdens het zij-instroomtraject (verder) scholen om op NLQF-niveau 6 te komen.

Bijlage 2C Toelatingseisen zij-instromer met buitenlands diploma

Bij kandidaten met een buitenlands diploma beoordeelt de instelling voor het hoger onderwijs of dit diploma voldoet aan de toelatingseisen van het zij-instroomtraject. Het diploma dient qua niveau gelijkwaardig aan een Nederlands hbo diploma te zijn gewaardeerd, voordat met het geschiktheidsonderzoek wordt gestart.

Daarnaast dient de kandidaat met een buitenlandse vooropleiding aangetoond te hebben voldoende niveau van de Nederlandse taal te hebben. Dit doen zij door het staatsexamen Nederlands als Tweede Taal programma II succesvol af te ronden (alle vier onderdelen) of door het behalen van een Certificaat Nederlands als Vreemde Taal (CNaVT) bij de Taalunie *profiel Educatief Startbekwaam* of *profiel Educatief Professioneel*.

Bijlage 3 Wettelijke context artikelen zij-instroom

[Wet op het voortgezet onderwijs 2020](#)

[Artikel 7.10 Bekwaamheidseisen voor leraren](#)

[Artikel 27 Geschiktheidsonderzoek](#)

[Artikel 7.28 Geschiktheidsverklaring](#)

[Artikel 7.29 Uitvoeren geschiktheidsonderzoek](#)

[Artikel 7.30 Scholing- en begeleidingsovereenkomst zij-instroom](#)

[Artikel 7.31 Bekwaamheidsonderzoek](#)

[Besluit zij-instroom leraren primair en voortgezet onderwijs](#)

[Besluit bekwaamheidseisen onderwijspersoneel](#)

[Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek](#)

[Artikel 7a.3 Associate degree-, bachelor en masteropleidingen](#)

[Artikel 7.6. Beroepsvereisten](#)

[Artikel 7.13. Onderwijs- en examenregeling](#)

[Artikel 7.30b. Toelatingseisen masteropleidingen](#)

[Artikel 7a.3. Getuigschrift bekwaamheidsonderzoek](#)

[Artikel 7a.5. Titulatuur](#)

[Artikel 9. Inrichting van bekwaamheidsonderzoek](#)

[Artikel 10. Waarborgen kwaliteit bekwaamheidsonderzoek](#)

Bijlage 4 Eindrapportage geschiktheidsonderzoek

Gegevens assesser/assessor

Naam organisatie: ...
Adres organisatie: ...
Plaats organisatie: ...
Naam opleidingsassessor: ...
Naam veldassessor: ...
Naam extra assessor (indien van toepassing): ...

Datum afgifte: ...

Gegevens kandidaat

Achternaam kandidaat (zoals in paspoort): ...
Voornaam / -namen: ...
Geboortedatum: ...
Geboorteplaats: ...

Doelstelling van de kandidaat

Uit deze rapportage over het geschiktheidsonderzoek moet blijken of u als zij-instromer aan de onderstaande criteria voldoet:

- of u in staat bent om onder begeleiding van de school direct als docent te functioneren;
- in hoeverre u al aan de bekwaamheidseisen voldoet en waar u zich tijdens de scholing (verder) in moet bekwamen;
- of u in staat geacht wordt binnen twee jaar met goed gevolg deel te nemen aan het afsluitende bekwaamheidsonderzoek

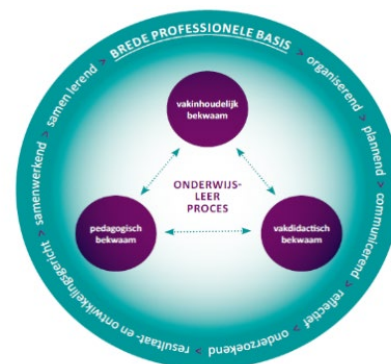
VERANTWOORDING

De toegepaste landelijke standaard

De bekwaamheid van de kandidaat is gemeten ten opzichte van:

- de bekwaamheidseisen voor leraar vo²⁰ (vastgelegd in het besluit bekwaamheidseisen leraren en personeel);
- de vakspecifieke kennisbasis²¹ (vastgelegd in een publicatie van 10 voor de leraar).

In de bekwaamheidseisen is een algemene definitie van bekwaamheid opgenomen alsmede een uitwerking van het vereiste kwalificatieniveau. Daarmee wordt het kader voor de toetsing ten aanzien van de bekwaamheidseisen gegeven. Voor de uitwerking van het kwalificatieniveau binnen de bekwaamheidseisen zijn de referentiekaders van de Dublin-descriptoren en het Europees Kwalificatiekader (EKK) bewerkt. Deze standaard geeft een niveau indicatie weer van het hbo.

Kandidaten die al in het bezit zijn van een eerdere bevoegdheid voor het primair onderwijs of een tweede- en/of eerstegraads (beperkte) bevoegdheid voor het voortgezet onderwijs

Kandidaten uit deze doelgroep hebben bij het behalen van hun eerdere bevoegdheid al aangetoond te voldoen aan de bekwaamheidseisen, al was dat in de context van een andere onderwijssector en/of schoolvak. Bij hen wordt in het geschiktheidsonderzoek alleen nog de vakinhoudelijke en vakdidactische bekwaamheid beoordeeld. Hun eerdere bevoegdheid geldt als bewijs voor het beschikken over de andere bekwaamheden. Dat kan direct worden ingevuld op dit rapportageformat.

De assessmentprocedure en de gehanteerde instrumenten

In de assessmentprocedure is een aantal stappen doorlopen:

1. Voorlichting en oriëntatie
2. Aanmelding en contract
3. Geschiktheidsonderzoek <ul style="list-style-type: none">• Formatieve kennistoets (indien van toepassing) [datum]• Portfolio [datum]• Criteriumgericht interview [datum]• Lesbezoek (indien van toepassing) [datum]
4. Beoordeling en rapportage
5. Uitgave geschiktheidsverklaring (indien van toepassing)

²⁰ Zie wetten.nl - *Regeling - Besluit bekwaamheidseisen onderwijspersoneel - BWBR0018692*

²¹ Zie [kennisbasis-bachelor-economie.pdf](#) (voorbeeld Economie)

Profielschets

Korte beschrijving van de achtergrond van de kandidaat die zicht geeft op de gevolgde opleiding, maatschappelijke activiteiten, beroepservaring / relevant werk en motivatie.

Vakinhoudelijke bekwaamheid

Vakinhoudelijk bekwaam betekent dat de leraar of docent met de kennis en kunde ten aanzien van de vakinhoudelijke bekwaamheid zijn werk als leraar en als deelnemer aan de professionele onderwijsgemeenschap die hij samen met zijn collega's vormt, kan verrichten op een professioneel doelmatige en verantwoorde wijze.

Dat betekent in ieder geval dat hij:

- a. de inhoud van zijn onderwijs beheerst;
- b. boven de leerstof staat;
- c. de leerstof zo kan samenstellen, kiezen of bewerken dat zijn leerlingen die kunnen leren;
- d. vanuit zijn vakinhoudelijke expertise verbanden kan leggen met het dagelijks leven, met werk en met wetenschap;
- e. kan bijdragen aan de algemene vorming van zijn leerlingen;
- f. zijn vakkennis en -kunde actueel houdt.

Voor een gedetailleerde beschrijving van de vakinhoudelijke bekwaamheid leraar vo of docent, zie [wetten.nl - Regeling - Besluit bekwaamheidseisen onderwijspersoneel - BWBR0018692](#) artikel 2.6

De benodigde vakkennis is beschreven in de kennisbasis voor het schoolvak waarvoor de bevoegdheid wordt behaald, zie [www.10voordeleraar.nl](#)

Waardering met onderbouwing vanuit waarnemingen tijdens het assessment:

(Wat hiermee is aangetoond m.b.t de vakinhoudelijke bekwaamheid op basis van beschrijving van bv: diploma's, vooropleiding, concrete voorbeelden of bewijsstukken, (les)observaties en tijdens het CGI gegeven antwoorden):

Conclusie: de vakinhoudelijke bekwaamheid is overwegend aangetoond op niveau ① ②

niveau 0 = niet aanwezig

niveau 1 = in ontwikkeling (geef altijd een toelichting)

niveau 2 = startbekwaam: complete onderwijscyclus doorlopen als zelfstandig professional

Ontwikkelpunten m.b.t. de vakinhoudelijke bekwaamheid:

(Doorhalen indien de indicator is aangetoond)

- a. de inhoud van zijn onderwijs beheerst;
- b. boven de leerstof staat;
- c. de leerstof zo kan samenstellen, kiezen of bewerken dat zijn leerlingen die kunnen leren;
- d. vanuit zijn vakinhoudelijke expertise verbanden kan leggen met het dagelijks leven, met werk en met wetenschap;
- e. kan bijdragen aan de algemene vorming van zijn leerlingen;
- f. zijn vakkennis en -kunde actueel houdt.

Vakdidactische bekwaamheid

Vakdidactisch bekwaam betekent dat de leraar of docent met de kennis en kunde ten aanzien van de vakdidactische bekwaamheid zijn werk als leraar en als deelnemer aan de professionele onderwijsgemeenschap die hij samen met zijn collega's vormt, kan verrichten op een professioneel doelmatige en verantwoorde wijze.

Dat betekent in ieder geval dat hij:

- a. de vakinhoud leerbaar maakt voor zijn leerlingen, in afstemming met zijn collega's en passend bij het onderwijskundige beleid van zijn school;
- b. de vakinhoud weet te vertalen in leerplannen of leertrajecten;
- c. de vertaling van de vakinhoud doet met een professionele, ontwikkelingsgerichte werkwijze, waarin in ieder geval de volgende handelingselementen herkenbaar zijn:
 - 1°. hij brengt een duidelijke relatie aan tussen de leerdoelen, het niveau en de kenmerken van zijn leerlingen, de vakinhoud en de inzet van de verschillende methodieken en middelen;
 - 2°. bij de uitvoering van zijn onderwijs volgt hij de ontwikkeling van zijn leerlingen;
 - 3°. hij toetst en analyseert regelmatig en adequaat of en hoe de leerdoelen gerealiseerd worden;
 - 4°. hij stelt op basis van zijn analyse zo nodig zijn onderwijs didactisch bij;
 - 5°. hij laat zijn onderwijs met de tijd mee gaan.

Voor een gedetailleerde beschrijving van de vakdidactische bekwaamheid leraar vo of docent, zie [wetten.nl - Regeling - Besluit bekwaamheidseisen onderwijspersoneel - BWBR0018692](http://wetten.nl/Regeling-Besluit%20bekwaamheidseisen%20onderwijspersoneel-BWBR0018692) artikel 2.9 t/m 2.12.

Waardering met onderbouwing vanuit waarnemingen tijdens het assessment:

(Wat hiermee is aangetoond m.b.t de vakdidactische bekwaamheid op basis van beschrijving van bv: diploma's, vooropleiding, concrete voorbeelden of bewijsstukken, (les)observaties en tijdens het CGI gegeven antwoorden):

Conclusie: de vakdidactische bekwaamheid is overwegend aangetoond op niveau ① ②

niveau 0 = niet aanwezig

niveau 1 = in ontwikkeling (geef altijd een toelichting)

niveau 2 = startbekwaam: complete onderwijscyclus doorlopen als zelfstandig professional

Ontwikkelpunten m.b.t. de vakdidactische bekwaamheid:

(Doorhalen indien de indicator is aangetoond)

- a. de vakinhoud leerbaar maakt voor zijn leerlingen, in afstemming met zijn collega's en passend bij het onderwijskundige beleid van zijn school;
- b. de vakinhoud weet te vertalen in leerplannen of leertrajecten;
- c. de vertaling van de vakinhoud doet met een professionele, ontwikkelingsgerichte werkwijze, waarin in ieder geval de volgende handelingselementen herkenbaar zijn:
 - 1°. hij brengt een duidelijke relatie aan tussen de leerdoelen, het niveau en de kenmerken van zijn leerlingen, de vakinhoud en de inzet van de verschillende methodieken en middelen;
 - 2°. bij de uitvoering van zijn onderwijs volgt hij de ontwikkeling van zijn leerlingen;
 - 3°. hij toetst en analyseert regelmatig en adequaat of en hoe de leerdoelen gerealiseerd worden;
 - 4°. hij stelt op basis van zijn analyse zo nodig zijn onderwijs didactisch bij;
 - 5°. hij laat zijn onderwijs met de tijd mee gaan.

Pedagogische bekwaamheid

Pedagogische bekwaamheid betekent dat de leraar of docent met de kennis en kunde ten aanzien van de pedagogische bekwaamheid zijn werk als leraar en als deelnemer aan de professionele onderwijsgemeenschap die hij samen met zijn collega's vormt, kan verrichten op een professioneel doelmatige en verantwoorde wijze.

Dat betekent in ieder geval dat hij:

- a. met een professionele, ontwikkelingsgerichte werkwijze en in samenwerking met zijn collega's een veilig, ondersteunend en stimulerend leerklimaat voor zijn leerlingen kan realiseren;
- b. de ontwikkeling van zijn leerlingen volgt in hun leren en gedrag en daarop zijn handelen afstemt;
- c. bijdraagt aan de sociaal-emotionele en morele ontwikkeling van zijn leerlingen;
- d. zijn pedagogisch handelen kan afstemmen met zijn collega's en met anderen die voor de ontwikkeling van de leerling verantwoordelijk zijn;
- e. bijdraagt aan de burgerschapsvorming en de ontwikkeling van de leerling tot een zelfstandige en verantwoordelijke volwassene;
- f. zijn aanpak in het onderwijs in pedagogische zin blijft aanpassen aan de tijd.

Voor een gedetailleerde beschrijving van de pedagogische bekwaamheid leraar vo of docent, zie wetten.nl - [Regeling - Besluit bekwaamheidseisen onderwijspersoneel - BWBR0018692](#) artikel 2.15 t/m 2.19.

Waardering met onderbouwing vanuit waarnemingen tijdens het assessment:

(Wat hiermee is aangetoond m.b.t de pedagogische bekwaamheid op basis van beschrijving van bv: diploma's, vooropleiding, concrete voorbeelden of bewijsstukken, (les)observaties en tijdens het CGI gegeven antwoorden):

Conclusie: de pedagogische bekwaamheid is overwegend aangetoond op niveau ① ②

niveau 0 = niet aanwezig

niveau 1 = in ontwikkeling (geef altijd een toelichting)

niveau 2 = startbekwaam: complete onderwijscyclus doorlopen als zelfstandig professional

Ontwikkelpunten m.b.t. de pedagogische bekwaamheid:

(Doorhalen indien de indicator is aangetoond)

- a. met een professionele, ontwikkelingsgerichte werkwijze en in samenwerking met zijn collega's een veilig, ondersteunend en stimulerend leerklimaat voor zijn leerlingen kan realiseren;
- b. de ontwikkeling van zijn leerlingen volgt in hun leren en gedrag en daarop zijn handelen afstemt;
- c. bijdraagt aan de sociaal-emotionele en morele ontwikkeling van zijn leerlingen;
- d. zijn pedagogisch handelen kan afstemmen met zijn collega's en met anderen die voor de ontwikkeling van de leerling verantwoordelijk zijn;

- e. bijdraagt aan de burgerschapsvorming en de ontwikkeling van de leerling tot een zelfstandige en verantwoordelijke volwassene;
- f. zijn aanpak in het onderwijs in pedagogische zin blijft aanpassen aan de tijd.

Eindconclusie (wel/niet geschikt)

Evt. opmerkingen/adviezen m.b.t. scholingsprogramma

Ondertekening assessantaanbieder

Datum:

Naam + handtekening:

In de bijlage curriculum vitae en kopie diploma's kandidaat toevoegen

Bijlage 5 Format geschiktheidsverklaring

GESCHIKTHEIDSVERKLARING

als bedoeld in artikel 7.28 Wet voortgezet onderwijs 2020 (WVO 2020)

Het instellingsbestuur van
verklaart dat

xxxx

naam kandidaat

geboren op
die in het bezit is van het volgende in artikel 7.27 lid 3
WVO 2020 bedoelde bewijsstuk

geboortedatum kandidaat

(aanvullen met de gegevens van het hoogst
genoten diploma)

van de

Hbo- of wo-instelling

Datum: datum diploma gehaald

Plaats afgifte: plaats afgifte diploma

onder verantwoordelijkheid van xxxxxxxxxx, met goed gevolg heeft deelgenomen aan het
geschiktheidsonderzoek, als bedoeld in artikel 7.27 WVO 2020, en op grond daarvan voldoende geschikt
wordt geacht voor het beroep van leraar in het voortgezet onderwijs

in het vak: xxxx

in het tweedegraadsgebied.

De kandidaat wordt in staat geacht binnen twee jaar na benoeming tot leraar met goed gevolg deel te
nemen aan het bekwaamheidsonderzoek als bedoeld in artikel 7.31 WVO 2020.

Plaats: xxxx

Datum: xxxx

Het instellingsbestuur van xxxx
Hogeschool, voor deze:

xxxx

Handtekening kandidaat:

xxxx

Naam assessmentaanbieder:

xxxx

Naam kandidaat:

xxxx

Het bevoegd gezag van [gegevens bevoegd gezag/vo-school] verklaart bovengenoemde kandidaat tot leraar te hebben benoemd per [datum].

Bijlage 6 Format tripartiete overeenkomst

TRIPARTIETE SCHOLINGSOVEREENKOMST ZIJ-INSTROOM IN BEROEP

als bedoeld in artikel 7.30 Wet voortgezet onderwijs 2020 (WVO 2020)

Ondergetekenden,

1. **xxxxx**, ingeschreven in het handelsregister onder nummer **xxxxx**, vertegenwoordigd door **[naam]**, verder te noemen **de school**.
2. Stichting **xxxxx**, welke **xxxxx** in stand houdt, ingeschreven in het handelsregister onder nummer **xxxxx**, vertegenwoordigd door **[naam]**, verder te noemen **de lerarenopleiding**.
3. **[naam]**, verder te noemen **de zij-instromer**.

De ondergetekenden worden hierna mede tezamen aangeduid als 'partijen' en ieder afzonderlijk als 'partij'.

komen het volgende overeen:

1. Deze overeenkomst komt tot stand op grond van het geschiktheidsonderzoek als bedoeld in artikel 7.27 van de Wet op het Voortgezet Onderwijs (WVO 2020) en heeft met name betrekking op de genoemde noodzakelijk te achten scholing, begeleiding en beoordeling.
2. Deze overeenkomst beoogt de vastlegging van de wederzijdse rechten en plichten van partijen met betrekking tot het uitvoeren van de scholing, begeleiding en beoordeling van de zij-instromer. De overeenkomst is erop gericht de zij-instromer in staat te stellen het in deze overeenkomst vastgestelde opleidingstraject te doorlopen en te voltooien.
3. In een bijlage is opgenomen hoe de lerarenopleiding de rechtpositie van de zij-instromer met betrekking tot het gebruik van voorzieningen en ondersteuningsmogelijkheden alsmede voor herkansing, beroep, bezwaar en mogelijkheden tot escalatie borgt.
4. Inhoud en omvang van de scholing en begeleiding van de zij-instromer zijn vastgelegd in het scholingsprogramma en het begeleidingsplan die beide integraal deel uitmaken van deze overeenkomst. Het scholingsprogramma is opgenomen in Bijlage 1, het plan voor de begeleiding in Bijlage 2.
5. Deze overeenkomst treedt in werking op [datum] en heeft een looptijd van 24 maanden tot xxxxx. Gedurende deze periode is de zij-instromer in dienst van het bevoegd gezag, voor minimaal 0,2 fte als docent in de onderwijscontext en het schoolvak waarop het scholingsprogramma betrekking heeft. Het advies is een aanstelling van 0.4 tot 0.6 fte om voldoende leermogelijkheden te waarborgen.

6. Indien de school en de zij-instromer redenen hebben aan te nemen dat de scholing ten gevolge van bijzondere omstandigheden niet binnen twee jaar kan worden afgerond, treden zij daarover in overleg met de lerarenopleiding. Als de zij-instromer er niet in slaagt binnen twee jaar na aanvang van de scholing het bekwaamheidsonderzoek te behalen, beëindigt de lerarenopleiding de scholing en begeleiding.
7. Deze overeenkomst eindigt van rechtswege bij voortijdige beëindiging van het dienstverband van de zij-instromer. De zij-instromer kan dan niet langer aanspraak maken op scholing en begeleiding in het kader van deze overeenkomst.

Begeleiding

8. De zij-instromer wordt op de school begeleid door een werkplekbegeleider van de school en de zij-instromer wordt vanuit de lerarenopleiding begeleid door een toegewezen studietoetscoach van de hogeschool. Er worden met de zij-instromer voortgangsgesprekken en begeleidingsgesprekken gepland. Doel van elk gesprek is het vaststellen of de zij-instromer voldoende functioneert binnen de verschillende taakgebieden. Op aanvraag is extra ondersteuning in de vorm van lesbezoeken mogelijk.

De werkplekbegeleider op de school zorgt ervoor dat de zij-instromer kennismaakt met de voor de zij-instromer relevante functionarissen en op de hoogte wordt gesteld van alle relevante voorschriften, regels en afspraken die op de school gelden. De werkplekbegeleider organiseert begeleidingsgesprekken met de zij-instromer. Gedurende de opleidingsperiode bezoekt de werkplekbegeleider regelmatig lessen van de zij-instromer en neemt minimaal 2x deel aan de gesprekken tussen zij-instromer en studietoetscoach.

Tijdens het scholings- en begeleidingstraject speelt het portfolio dat de zij-instromer samenstelt, een cruciale rol. Daarin verzamelt de zij-instromer bewijsmateriaal met betrekking tot de ontwikkeling van diens bekwaamheden.

Beoordeling

9. Zodra de noodzakelijk geachte scholing en begeleiding zijn afgerond, wordt de zij-instromer in de gelegenheid gesteld deel te nemen aan een bekwaamheidsonderzoek. Doel van dit onderzoek is vast te stellen of de zij-instromer de vereiste bekwaamheidseisen heeft verworven. Twee onafhankelijke assessoren voeren het bekwaamheidsonderzoek uit.
10. Het bekwaamheidsonderzoek bevat in ieder geval een door de zij-instromer samengesteld portfolio met relevante beschrijvingen en bewijsstukken die zijn verkregen tijdens het functioneren in de schoolpraktijk, waaronder in elk geval één of meerdere beoordelingen van zijn functioneren in de praktijk door personeel dat daartoe is aangewezen door het bevoegd gezag waar de zij-instromer werkzaam is, zoals beschreven in [Artikel 9 Besluit zij-instroom leraren primair en voortgezet onderwijs](#);

11. De assessoren die het bekwaamheidsonderzoek uitvoeren, spreken een gezamenlijk oordeel uit. Bij een positief oordeel wordt door de betreffende examencommissie van de lerarenopleiding een Getuigschrift Bekwaamheid als bedoeld in [artikel 7a.3 WHW](#) (Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek) verstrekt aan de zij-instromer.

Kosten en aansprakelijkheid

12. De kosten voor de scholing en het bekwaamheidsonderzoek worden door de school betaald aan **xxxxx**. Voor het voldoen van de kosten ontvangt de school in drie termijnen een factuur. Een overzicht van de kosten is als integraal onderdeel van deze overeenkomst opgenomen in Bijlage 3. Als deze overeenkomst voortijdig eindigt, dan is de school **xxxxx** een vergoeding verschuldigd voor de tot dan toe geleverde diensten.
13. De aansprakelijkheid van een partij, ongeacht de rechtsgrond, is beperkt tot de schade die het directe gevolg is van het handelen of nalaten dat tot de schade heeft geleid. Geen aansprakelijkheid bestaat voor indirecte schade of gevolgschade, waaronder mede is begrepen inkomensschade, gederfde omzet en winst, immateriële schade, schade als gevolg van verlies van gegevens en vertragingsschade. De aansprakelijkheid van een partij is beperkt tot een bedrag van € 50.000,- per gebeurtenis of een reeks van samenhangende gebeurtenissen. Een partij kan geen beroep doen op beperking van haar aansprakelijkheid ingeval van opzet of bewuste roekeloosheid van deze partij of een leidinggevende ondergeschikte van haar.
14. Bij deze overeenkomst zijn de volgende bijlagen opgenomen die integraal onderdeel uitmaken van deze overeenkomst:

Bijlage 1: scholingsprogramma Zij-instroom in Beroep 2^e graad lerarenopleidingen

Bijlage 2²²: plan voor ondersteuning en begeleiding op de werkplek

Bijlage 3: overzicht kosten scholingstraject en bekwaamheidsonderzoek

Iedere partij verklaart deze bijlagen te hebben ontvangen.

Aldus overeengekomen en in drievoud opgemaakt en ondertekend te [plaats] op [datum]

Namens **xxxxx** (naam en handtekening):

Namens de **school** (naam en handtekening):

De **zij-instromer** (naam en handtekening):

²² De richtlijnen voor begeleiding van de zijinstromer ([bijlage 7](#)) kunnen hiervoor gebruikt worden.

Bijlage 7 Richtlijnen voor de begeleiding van de zij-instromer

De voortgang van de zij-instromer is voor alle drie de partijen van groot belang. Begeleiding is een belangrijk instrument in deze, met rechten en verplichtingen voor zowel de werkgever, de lerarenopleiding als de zij-instromer. In deze bijlage van het raamwerk beschrijven we de gewenste situatie.

1.1. Begeleiding vanuit de werkgever (school)

- Het management van de school faciliteert de zij-instromer om studie en werk te kunnen combineren.
- Een werkplekbegeleider (een ervaren vakcollega van dezelfde of een aanpalende vaksectie) begeleidt de zij-instromer op de (nieuwe) werkplek, met name gericht op de pedagogische en (vak)didactische competenties en wordt daarvoor gedurende het traject door de school gefaciliteerd. We adviseren tenminste 2 klokuren per week.

Activiteiten:

- lesbezoek met voor- en nabespreking; feedback en feed-forward gesprekken
- bespreking videoregistraties;
- voortgangsgesprekken (minimaal een keer per maand).
- Het management van de school geeft de zij-instromer gevraagd en ongevraagd feedback en stelt de zij-instromer in staat om als volwaardig teamlid te functioneren.
- De zij-instromer evalueert met zijn begeleiders, per overeengekomen periode (bijvoorbeeld een semester), zijn vorderingen op basis van een (tussen)rapportage. In het verlengde hiervan voert hij een voortgangsgesprek met de werkplekbegeleider(s) en de begeleider vanuit het opleidingsinstelling. De zij-instromer geeft hier ook aan hoe de begeleiding is geweest. Hij doet dit door een korte schriftelijke notitie als bijlage bij de tussenrapportage te voegen. Daarin geeft hij tevens aan hoe hij zijn eigen inbreng inschat en komt zo nodig met verbetervoorstellen.

NB: We werken met daartoe geschoolde, professionele begeleiders.

- Geschoold:
 - Coachingsvaardigheden;
 - Beoordelingsvaardigheden gericht op ontwikkeling;
 - Begeleiden als de meester en zijn gezelschap: gericht op vakinhoudelijkheid en vakdidactische keuzes.
- Professioneel:
 - De begeleider organiseert zijn eigen feedback;
 - De begeleider zorgt ervoor dat zowel zijn eigen vakinhoudelijke als vakdidactische kwaliteiten state of the art zijn.

1.2. Begeleiding vanuit de opleidingsinstelling

De begeleiding vanuit de opleidingsinstelling bestaat uit:

- de zij-instromer wegwijs maken in het gehele traject;
- de zij-instromer instrueren t.a.v. de aanpak van het portfolio;
- deelname aan de voortgangsgesprekken;
- het volgen en stimuleren van de groei van het portfolio.

In het geval dat de zij-instromer al een onderwijsbevoegdheid heeft zal de nadruk van de begeleiding op vak- en vakdidactisch vlak zitten en minder op wegwijs maken in het onderwijs en het scholingstraject.

Bijlage 8 Procedure voor verlengen scholingstraject

1. Een half jaar voor het afronden van de studie stuurt de hogeschool een mail.
2. De zij-instromer vraagt verlenging aan. Bij deze aanvraag moet de zij-instromer aangeven welke vakken uit het scholingsplan nog openstaan.
3. De aanvraag wordt beoordeeld. Er volgt wel/geen toestemming waarbij rekening gehouden wordt met verwijtbaar gedrag en/of omstandigheden buiten de cirkel van invloed.
4. Bij verlening van verlenging volgt een addendum voor de tripartiete overeenkomst. De hoogte van de bijbehorende factuur is een keuze van de hogeschool (administratiekosten, begeleidingsuren en/of nog te volgen scholingseenheden).
5. Wanneer de zij-instromer het niet binnen de eerste verlenging haalt, kan hij opteren voor een tweede verlenging middels dezelfde route (stap 2 t/m 4). Hierbij volgt wel de waarschuwing dat de scholing via de ZiB vo na deze tweede verlenging definitief stopt. Voor verlenging twee is er standaard een gesprek met zij-instromer, werkgever en hogeschool.
6. Indien de cijferregistratie laat zien dat er te veel open staat om binnen het laatste half jaar af te ronden, krijgt de zij-instromer het dringende advies om naar de DT (indien haalbaar) over te stappen.
7. Aan een tweede verlenging zijn altijd kosten verbonden. De hoogte van de bijbehorende factuur is een keuze van de hogeschool (administratiekosten, begeleidingsuren en/of nog te volgen scholingseenheden).

TABEL VERLENGEN ZIB TRAJECTEN

	FASE 0	FASE 1	FASE 2	FASE 3	FASE 4a	FASE 4b
Wanneer	Na 1.5 jaar sinds start	Na 2 jaar	Na 2,5 jaar	Na 3 jaar	Na 3,5 jaar	Na 3,5 jaar
Wat	Mail laatste half jaar ZIB-traject	Brief met addendum tripartite	Voortgangsgesprek en brief verlenging 1 met addendum tripartite. Keuze hogeschool wel of geen offerte toevoegen.	Voortgangsgesprek Brief verlenging 2 met addendum tripartite incl. offerte	Voortgangsgesprek Brief met addendum tripartite incl. offerte. Alleen bij niet verwijtbaar gedrag zij-instromer. Hoge uitzondering.	Exitgesprek
Waarom	Verwachtingsmanagement	Inplannen Bekwaamheids-onderzoek	Haalbaarheidscheck	Reality-check: door in ZIB of alternatief bieden	Door in ZIB Harde deadline stellen en doorstroom-mogelijkheden bij niet halen deadline communiceren.	Bespreken alternatieven

Bijlage 9 Eindrapportage bekwaamheidsonderzoek

Gegevens assessmetaanbieder

Naam organisatie: ...
Adres organisatie: ...
Plaats organisatie: ...
Naam opleidingsassessor ...
Naam veldassessor ...
Naam extra assessor 3 ...

Datum afgifte: ...

Gegevens kandidaat

Achternaam kandidaat (zoals in paspoort): ...
Voornaam / -namen: ...
Geboortedatum: ...
Geboorteplaats: ...

Doelstelling van de kandidaat

Getuigschrift bekwaamheidsonderzoek, leraar in het voortgezet onderwijs (vo) ... [officiële naam + CROHO nummer hier toevoegen].

VERANTWOORDING

De toegepaste landelijke standaard

De bekwaamheid van de kandidaat is gemeten ten opzichte van:

- de bekwaamheidseisen voor leraar vo (vastgelegd in het besluit bekwaamheidseisen leraren en docenten)
- de vakspecifieke kennisbasis (vastgelegd in een publicatie van 10 voor de leraar)

In de bekwaamheidseisen is een algemene definitie van bekwaamheid opgenomen alsmede een uitwerking van het vereiste kwalificatieniveau. Daarmee wordt het kader voor de toetsing in de bekwaamheidseisen gegeven. Voor de uitwerking van het kwalificatieniveau binnen de bekwaamheidseisen zijn de referentiekaders van de Dublin-descriptoren en het Europees Kwalificatiekader (EKK) bewerkt. Deze standaard geeft een niveau indicatie weer van het hbo.

De assessmentprocedure en de gehanteerde instrumenten

In de assessmentprocedure is een aantal stappen doorlopen:

1. Voorlichting en oriëntatie
2. Aanmelding
3. Bekwaamheidsonderzoek op basis van: <ul style="list-style-type: none">• Portfolio [datum]• Criterium gericht interview [datum]• Lesbezoek (indien van toepassing) [datum]
4. Beoordeling en rapportage
5. Uitgave Getuigschrift (indien van toepassing)

Vakinhoudelijke bekwaamheid

Vakinhoudelijk bekwaam betekent dat de leraar of docent met de kennis en kunde ten aanzien van de vakinhoudelijke bekwaamheid zijn werk als leraar en als deelnemer aan de professionele onderwijsgemeenschap die hij samen met zijn collega's vormt, kan verrichten op een professioneel doelmatige en verantwoorde wijze.

Dat betekent in ieder geval dat hij:

- a. de inhoud van zijn onderwijs beheerst;
- b. boven de leerstof staat;
- c. de leerstof zo kan samenstellen, kiezen of bewerken dat zijn leerlingen die kunnen leren;
- d. vanuit zijn vakinhoudelijke expertise verbanden kan leggen met het dagelijks leven, met werk en met wetenschap;
- e. kan bijdragen aan de algemene vorming van zijn leerlingen;
- f. zijn vakkennis en -kunde actueel houdt.

Voor een gedetailleerde beschrijving van de vakinhoudelijke bekwaamheid leraar vo of docent, zie [wetten.nl - Regeling - Besluit bekwaamheidseisen onderwijspersoneel - BWBR0018692](http://wetten.nl/Regeling-Besluit-bekwaamheidseisen-onderwijspersoneel-BWBR0018692) artikel 2.6

De benodigde vakkennis is beschreven in de kennisbasis voor het schoolvak waarvoor de bevoegdheid wordt behaald, zie www.10voordeleraar.nl

Aangetoond in het geschiktheidsonderzoek op niveau ① ②

niveau 0 = niet aanwezig

niveau 1 = in ontwikkeling (geef altijd een toelichting)

niveau 2 = startbekwaam: complete onderwijscyclus doorlopen als zelfstandig professional

Ontwikkelpunten uit het geschiktheidsonderzoek:

(doorhalen indien indicator als is aangetoond in het geschiktheidsonderzoek)

- a. de inhoud van zijn onderwijs beheerst;
- b. boven de leerstof staat;
- c. de leerstof zo kan samenstellen, kiezen of bewerken dat zijn leerlingen die kunnen leren;
- d. vanuit zijn vakinhoudelijke expertise verbanden kan leggen met het dagelijks leven, met werk en met wetenschap;
- e. kan bijdragen aan de algemene vorming van zijn leerlingen;
- f. zijn vakkennis en -kunde actueel houdt.

Waardering met onderbouwing vanuit waarnemingen tijdens het assessment:

(Wat hiermee is aangetoond m.b.t de vakinhoudelijke bekwaamheid op basis van beschrijving van bv: diploma's, vooropleiding, concrete voorbeelden of bewijsstukken, (les)observaties en tijdens het CGI gegeven antwoorden):

Conclusie: de vakinhoudelijke bekwaamheid is aangetoond op niveau startbekwaam ja / nee

Vakdidactische bekwaamheid

Vakdidactisch bekwaam betekent dat de leraar of docent met de kennis en kunde ten aanzien van de vakdidactische bekwaamheid zijn werk als leraar en als deelnemer aan de professionele onderwijsgemeenschap die hij samen met zijn collega's vormt, kan verrichten op een professioneel doelmatige en verantwoorde wijze.

Dat betekent in ieder geval dat hij:

- a. de vakinhoud leerbaar maakt voor zijn leerlingen, in afstemming met zijn collega's en passend bij het onderwijskundige beleid van zijn school;
- b. de vakinhoud weet te vertalen in leerplannen of leertrajecten;
- c. de vertaling van de vakinhoud doet met een professionele, ontwikkelingsgerichte werkwijze, waarin in ieder geval de volgende handelingselementen herkenbaar zijn:
 - 1°. hij brengt een duidelijke relatie aan tussen de leerdoelen, het niveau en de kenmerken van zijn leerlingen, de vakinhoud en de inzet van de verschillende methodieken en middelen;
 - 2°. bij de uitvoering van zijn onderwijs volgt hij de ontwikkeling van zijn leerlingen;
 - 3°. hij toetst en analyseert regelmatig en adequaat of en hoe de leerdoelen gerealiseerd worden;
 - 4°. hij stelt op basis van zijn analyse zo nodig zijn onderwijs didactisch bij;
 - 5°. hij laat zijn onderwijs met de tijd mee gaan.

Voor een gedetailleerde beschrijving van de vakdidactische bekwaamheid leraar vo of docent, zie [wetten.nl - Regeling - Besluit bekwaamheidseisen onderwijspersoneel - BWBR0018692](#) artikel 2.9 t/m 2.12.

Aangetoond in het geschiktheidsonderzoek op niveau ① ②

niveau 0 = niet aanwezig

niveau 1 = in ontwikkeling (geef altijd een toelichting)

niveau 2 = startbekwaam: complete onderwijscyclus doorlopen als zelfstandig professional

Ontwikkelpunten uit het geschiktheidsonderzoek:

Dat betekent in ieder geval dat hij:

(doorhalen indien indicator als is aangetoond in het geschiktheidsonderzoek)

- a. de vakinhoud leerbaar maakt voor zijn leerlingen, in afstemming met zijn collega's en passend bij het onderwijskundige beleid van zijn school;
- b. de vakinhoud weet te vertalen in leerplannen of leertrajecten;
- c. de vertaling van de vakinhoud doet met een professionele, ontwikkelingsgerichte werkwijze, waarin in ieder geval de volgende handelingselementen herkenbaar zijn:
 - 1°. hij brengt een duidelijke relatie aan tussen de leerdoelen, het niveau en de kenmerken van zijn leerlingen, de vakinhoud en de inzet van de verschillende methodieken en middelen;
 - 2°. bij de uitvoering van zijn onderwijs volgt hij de ontwikkeling van zijn leerlingen;
 - 3°. hij toetst en analyseert regelmatig en adequaat of en hoe de leerdoelen gerealiseerd worden;
 - 4°. hij stelt op basis van zijn analyse zo nodig zijn onderwijs didactisch bij;
 - 5°. hij laat zijn onderwijs met de tijd mee gaan.

Waardering met onderbouwing vanuit waarnemingen tijdens het assessment:

(Wat hiermee is aangetoond m.b.t de vakdidactische bekwaamheid op basis van beschrijving van bv: diploma's, vooropleiding, concrete voorbeelden of bewijsstukken, (les)observaties en tijdens het CGI gegeven antwoorden):

Conclusie: de vakdidactische bekwaamheid is aangetoond op niveau startbekwaam ja / nee

Pedagogische bekwaamheid

Pedagogische bekwaamheid betekent dat de leraar of docent met de kennis en kunde ten aanzien van de pedagogische bekwaamheid zijn werk als leraar en als deelnemer aan de professionele onderwijsgemeenschap die hij samen met zijn collega's vormt, kan verrichten op een professioneel doelmatige en verantwoorde wijze.

Dat betekent in ieder geval dat hij:

- a. met een professionele, ontwikkelingsgerichte werkwijze en in samenwerking met zijn collega's een veilig, ondersteunend en stimulerend leerklimaat voor zijn leerlingen kan realiseren;
- b. de ontwikkeling van zijn leerlingen volgt in hun leren en gedrag en daarop zijn handelen afstemt;
- c. bijdraagt aan de sociaal-emotionele en morele ontwikkeling van zijn leerlingen;
- d. zijn pedagogisch handelen kan afstemmen met zijn collega's en met anderen die voor de ontwikkeling van de leerling verantwoordelijk zijn;
- e. bijdraagt aan de burgerschapsvorming en de ontwikkeling van de leerling tot een zelfstandige en verantwoordelijke volwassene;
- f. zijn aanpak in het onderwijs in pedagogische zin blijft aanpassen aan de tijd.

Voor een gedetailleerde beschrijving van de pedagogische bekwaamheid leraar vo of docent, zie wetten.nl - [Regeling - Besluit bekwaamheidseisen onderwijspersoneel - BWBR0018692](#) artikel 2.15 t/m 2.19.

Aangetoond in het geschiktheidsonderzoek op niveau ① ②

niveau 0 = niet aanwezig

niveau 1 = in ontwikkeling (geef altijd een toelichting)

niveau 2 = startbekwaam: complete onderwijscyclus doorlopen als zelfstandig professional

Ontwikkelpunten uit het geschiktheidsonderzoek:

(doorhalen indien indicator als is aangetoond in het geschiktheidsonderzoek)

- a. met een professionele, ontwikkelingsgerichte werkwijze en in samenwerking met zijn collega's een veilig, ondersteunend en stimulerend leerklimaat voor zijn leerlingen kan realiseren;
- b. de ontwikkeling van zijn leerlingen volgt in hun leren en gedrag en daarop zijn handelen afstemt;
- c. bijdraagt aan de sociaal-emotionele en morele ontwikkeling van zijn leerlingen;
- d. zijn pedagogisch handelen kan afstemmen met zijn collega's en met anderen die voor de ontwikkeling van de leerling verantwoordelijk zijn;
- e. bijdraagt aan de burgerschapsvorming en de ontwikkeling van de leerling tot een zelfstandige en verantwoordelijke volwassene;
- f. zijn aanpak in het onderwijs in pedagogische zin blijft aanpassen aan de tijd.

Waardering met onderbouwing vanuit waarnemingen tijdens het assessment:

(Wat hiermee is aangetoond m.b.t de pedagogische bekwaamheid op basis van beschrijving van bv: diploma's, vooropleiding, concrete voorbeelden of bewijsstukken, (les)observaties en tijdens het CGI gegeven antwoorden):

Conclusie: de pedagogische bekwaamheid is aangetoond op niveau startbekwaam ja / nee

Eindoordeel: bekwaam / niet bekwaam

--

Doorgroeiadvies

--

Ondertekening assessmentaanbieder

Datum:

Naam + handtekening:

GETUIGSCHRIFT BEKWAAMHEIDSONDERZOEK

De examencommissie van [lerarenopleiding of groep van lerarenopleidingen en naam instelling],

belast met het uitreiken van het getuigschrift bekwaamheidsonderzoek ten bewijze dat het bekwaamheidsonderzoek met goed gevolg is afgesloten als bedoeld in artikel 7a.3. Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek,

verklaart hierbij dat [voornaam, achternaam], hierna te noemen: betrokkene geboren op [geboortedatum]

op [datum]

het **bekwaamheidsonderzoek** als bedoeld in artikel 7.31 van de Wet voortgezet onderwijs 2020 met goed gevolg heeft afgelegd en daarmee als bedoeld in artikel 7a.5 van de Wet op het hoger en wetenschappelijk onderwijs gerechtigd is tot het voeren van de titel baccalaureus, afgekort tot bc..

Het bekwaamheidsonderzoek omvat²³

- o een door de betrokkene samengesteld portfolio met relevante beschrijvingen en bewijsstukken;
- o een praktijkopdracht, zoals lesobservatie of filmopname; en

²³ Onderdelen bekwaamheidsonderzoek zoals zijn opgenomen in het 'Raamwerk Zij-instroom in het beroep 2025 (tweedegraads leraren)'.

- o een criteriumgericht interview.

Beroepsvereisten

Met dit getuigschrift bekwaamheidsonderzoek voldoet de betrokkene aan de bekwaamheidseisen voor leraar vo als bedoeld in artikel 2.1 van het Besluit bekwaamheidseisen onderwijspersoneel, en is de betrokkene bevoegd tot het geven van voortgezet onderwijs in het vak [vak dat de leraar zal geven].

[Vestigingsplaats],

Namens de
examencommissie,

[naam en handtekening]

De betrokkene,

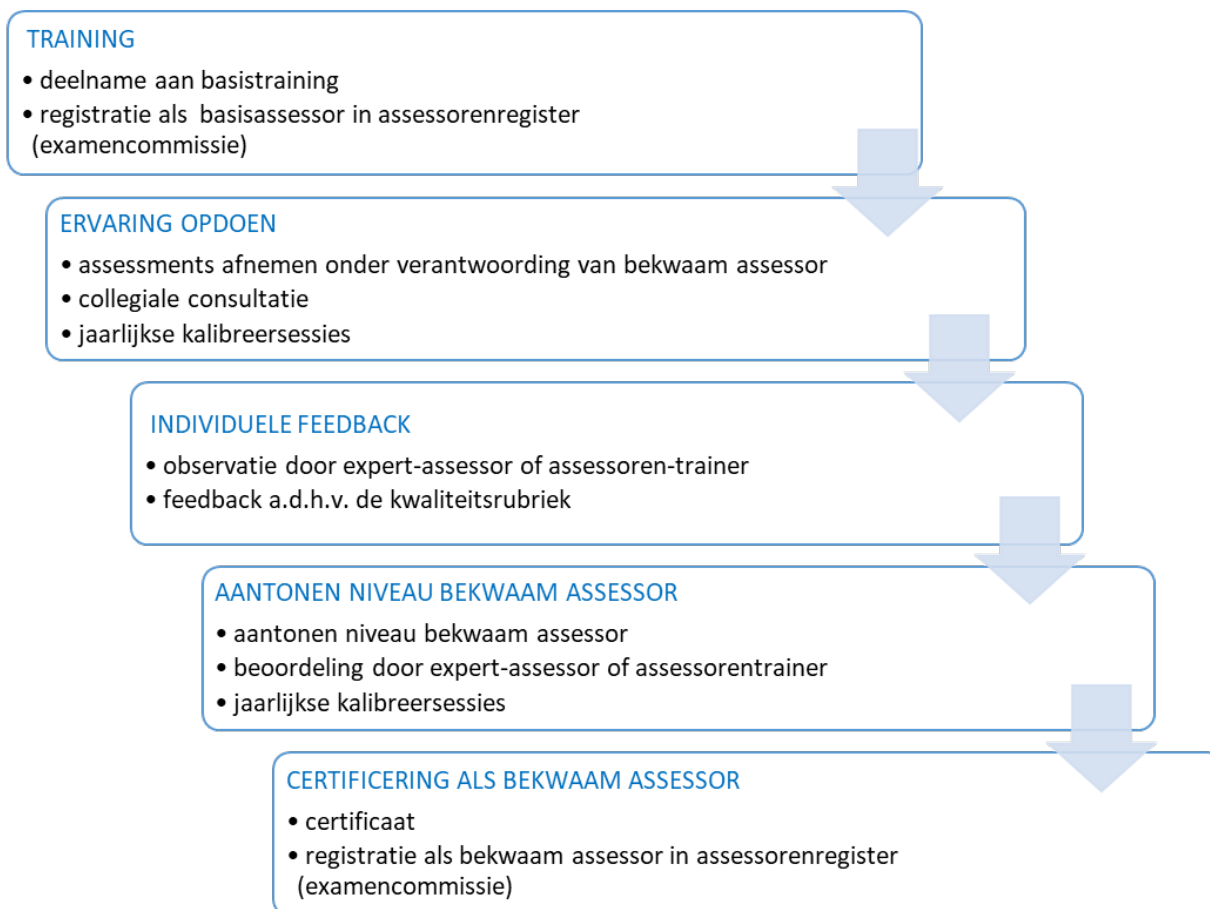
[naam en handtekening]

NB Het bekwaamheidsonderzoek richt zich op de kennis en vaardigheden die de zij-instromer nog behoort te verwerven. Hier valt in ieder geval het functioneren in de praktijk onder. Het instellingsbestuur stelt de inrichting van het bekwaamheidsonderzoek vast. Zie Besluit zij-instroom leraren primair en voortgezet onderwijs, artikel 9 en artikel 10.

Bijlage 11 Professionalisering assessoren Zij-instroom in Beroep

Het professionaliseren van assessoren (afkomstig uit de vo-scholen en de hogescholen) is van belang zodat in allerlei vormen van assessment conform landelijk afgestemde kaders reeds verworven competenties op gelijke en valide wijze erkend kunnen worden. Onder assessment wordt daarbij verstaan: *Een procedure waarin een samenhangend waarderend oordeel wordt gegeven op basis van meerdere metingen van specifieke prestaties ten behoeve van een te nemen beslissing.*²⁴ Een criteriumgericht interview is altijd een onderdeel van de assessmentprocedure, naast bijvoorbeeld een portfolio en/of praktijkopdracht. In de assessments is de validering holistisch/dialogisch. Er is een meting van de transfermogelijkheid van eerder verworven competenties richting het huidige beroep.

Met training en certificering van assessoren op basis van het landelijk assessorenprofiel met bijgaande kwaliteitsrubriek kan ervan uit worden gegaan dat assessoren op verschillende plekken in het land een kwalitatief gelijkwaardige beoordeling zullen geven. In onderstaand schema wordt de procedure van training tot certificering geschetst. Ideale tijdspanne van training tot certificering zou maximaal vijftien maanden moeten zijn.

²⁴ Sinke, G.P.J. (2015). *Aan de slag met assessment. P.34*. Onderwijsadviesbureau Dekkers bv. Nuenen

De assessorentrainingen vanuit de lerarenopleidingen die zijn aangesloten bij ADEF zijn erop gericht dat iedere assessor de bekwaamheden die in het landelijke assessorenprofiel zijn vastgelegd, beheerst op minimaal het niveau basisassessor (zoals beschreven in de kwaliteitsrubriek). Het belangrijkste doel is het leren beoordelen en erkennen van eerder opgedane leer- en werkervaringen van kandidaten. In de basistraining komen de volgende onderwerpen aan de orde:

- het beoordelen van een portfolio;
- het beoordelen van de geobserveerde lessituatie(s);
- het voeren van een criteriumgericht interview (CGI);
- de bewustwording van eigen valkuilen en blinde vlekken tijdens het beoordelingsproces;
- het oefenen met en het leren gebruiken van het zij-instroom assessmentinstrumentarium;
- het rapporteren van de beoordeling.

Na het afronden van de assessorentraining doet de assessor praktijkervaring op. Dat gebeurt onder begeleiding van een expert-assessor of assessorentrainer. Middels collegiale consultatie en individuele feedback wordt een situatie van 'deliberate practice'²⁵ gecreëerd, waarbij praktijkervaringen doelbewust gebruikt worden om bekwaamer te worden. Het herhaald uitvoeren van de taak na feedback leidt stap voor stap tot verfijning van de prestatie.

De certificering tot bekwaam assessor vindt na beoordeling op het niveau bekwaam assessor (zoals beschreven in de kwaliteitsrubriek) door een expert-assessor of assessorentrainer.

Na certificering werkt de assessor doorlopend aan het onderhouden van de kwaliteit van beroepsbekwaam beoordelen. Om deze kwaliteit te waarborgen en het certificaat te behouden, zorgt de assessor ervoor dat hij/zij minimaal drie assessments per jaar afneemt en één keer scholing volgt. Deze kwaliteitsborging kan de eigen organisatie tevens gebruiken voor (externe) audits.

²⁵ Naar het werk van de Zweedse psycholoog Karl Anders Ericsson (2016), die internationaal wordt erkend als onderzoeker in de psychologische aard van expertise en menselijke prestaties. Zie https://en.wikipedia.org/wiki/K._Anders_Ericsson

Landelijk assessorenprofiel

Basiskwalificaties assessor

De assessor:

- beschikt over relevante en brede expertise en praktijkervaring op het gebied van de opleiding;
- is werkzaam in de opleiding (interne assessor) of in een relevante beroepspraktijk (externe assessor);
- heeft ruime ervaring met het begeleiden van hbo-stagiairs of startende collega's;
- heeft een hbo-diploma of hoger behaald;
- is klantgericht en geïnteresseerd in de professionele ontwikkeling van kandidaten;
- werkt efficiënt, accuraat en komt afspraken na;
- communiceert op toegankelijke en overtuigende wijze, zowel mondeling als schriftelijk;
- is leergericht: bereid om te investeren in zichzelf.

Kerntaken assessor

De assessor:

- beoordeelt of een portfolio van een kandidaat voldoet om het assessmentgesprek in te kunnen gaan;
- voert een criteriumgericht interview (= assessmentgesprek) n.a.v. het portfolio om het bekwaamheidsniveau te bepalen;
- stelt het bekwaamheidsniveau van de kandidaat vast (en deelt dit mee aan de kandidaat);
- geeft zo nodig ontwikkelingsgerichte feedback;
- legt bevindingen en eindoordeel vast op daarvoor bestemde formulieren t.b.v. de eindrapportage.

Kwaliteiten assessor

De assessor is in staat om inhoudelijk en op professionele wijze te beoordelen of de kandidaat voldoet aan de vereiste bekwaamheidseisen. Omdat de ontwikkeling en beoordeling van bekwaamheidseisen in zeer diverse praktijksituaties kan plaatsvinden, is het vooral van belang dat een assessor blijk geeft 'de wereld achter de indicatoren' te kennen. Dit betekent dat hij bekwaamheidseisen kan relateren aan uiteenlopende praktijksituaties en gedrag.

Gedragsindicatoren

- brengt structuur aan in het assessmentgesprek;
 - creëert een sfeer waarin de kandidaat volledig tot zijn recht kan komen;
 - past verschillende vraag- en gesprekstechnieken op het juiste moment toe om:
 - het competentieniveau van de kandidaat doelgericht te achterhalen;
 - regie te houden in gesprek;
 - relateert ervaringen, werkwijze en bewijzen die de kandidaat inbrengt, aan relevante competentiecriteria;
 - herkent producten als bruikbaar bewijs;
 - komt tot een onderbouwd eindoordeel en brengt dit op overtuigende en constructieve wijze over;
 - geeft ontwikkelingsgerichte feedback;
 - legt het oordeel op toegankelijke wijze vast in een rapportage;
 - gaat adequaat en klantgericht om met eventuele bezwaren tegen het eindoordeel.
-

Kwaliteitsrubriek

Om vast te stellen waar de assessor zich bevindt t.o.v. het assessorenprofiel is de kwaliteitsrubriek assessor²⁶ opgesteld. In de kwaliteitsrubriek assessor worden twee niveaus beschreven, die van basis assessor en die van bekwaam assessor.

Basisassessor (getraind)	Bekwaam assessor (met certificaat)
1. CRITERIUMGERICHT INTERVIEWEN	
a. kennismaken en relatie opbouwen	
<p>De assessor laat de verschillende gesprekpartners zich voorstellen, stelt de kandidaat op zijn gemak en heeft een uitnodigende houding. De assessor is alert op de aanwezigheid van eventuele weerstanden, angst of onzekerheid en is in staat om die op een empathische wijze te benoemen.</p> <p>Resultaat: De kandidaat voelt zich op zijn gemak en is in staat een open gesprek te voeren met de assessoren en de vereiste informatie te verstrekken.</p>	<p>Als basisassessor</p>
b. opening	
<p>De assessor legt het doel van het gesprek uit, bespreekt de procedure en de rol- en taakverdeling van de assessoren en geeft ruimte voor vragen van de kandidaat.</p> <p>De assessor deelt de inhoudelijke bevindingen over het eerder getoonde bewijs met de kandidaat.</p> <p>Resultaat: De kandidaat kent de procedure van het CGI en weet globaal waar de assessoren naar op zoek zijn.</p>	<p>Als basisassessor <u>plus</u>:</p> <p>De assessor vertelt de kandidaat waarover nog informatie nodig is. De kernvragen en de beoordelingscriteria waarvoor de kandidaat in het gesprek nog (extra) bewijs moet aandragen worden daarbij expliciet benoemd.</p> <p>Resultaat: Het “assessment-speelveld” is voor de kandidaat en assessoren transparant.</p>
c. midden	
<p>De assessor brengt structuur aan in het gesprek en zet geëigende gesprekstechnieken (waaronder LSD) in om regie te houden en door te vragen naar concreet gedrag en naar denken- en beslisprocessen.</p> <p>De assessor past geëigende methodieken (waaronder de START-methode) toe om de informatie die de kandidaat geeft te verbinden aan de beoordelingsstandaard.</p> <p>De assessor stelt vragen die aansluiten bij het eerder getoonde bewijs en sluit in taalgebruik en niveau van communiceren aan bij de kandidaat.</p> <p>Resultaat: De kandidaat krijgt voldoende ruimte om aanvullend bewijs te leveren, dat nodig is om te kunnen beoordelen.</p>	<p>Als basisassessor <u>plus</u>:</p> <p>De assessor past de technieken en methodieken bewust toe en verkent de reikwijdte van bekwaamheid van de kandidaat door transfer- of tegendeelvragen te stellen.</p> <p>De assessor benoemt telkens het onderwerp van gesprek in relatie tot de beoordelingsstandaard en rondt af door concluderend samen te vatten.</p> <p>De assessor nodigt de kandidaat uit tot relevante reflecties op het eigen handelen vanuit de beoordelingsstandaard.</p> <p>Resultaat: Er is duidelijkheid over inhoud en procedure van het gesprek. De relatie tussen de gespreksonderwerpen en de beoordelingsstandaard is op elk moment helder.</p>

²⁶ Kwaliteitsrubriek Assessor LENA (2024) door ontwikkeld op kwaliteitsrubriek 2013 van I. Oudkerk Pool.

d. eind	
<p>De assessor controleert impliciet of alle voor de beoordeling benodigde informatie boven tafel is gekomen.</p> <p>Resultaat: Alle informatie die de assessor voor de beoordeling noodzakelijke acht is verzameld.</p>	<p>Als basisassessor <u>plus</u>:</p> <p>De assessor doet de controle expliciet en samen met de kandidaat.</p> <p>Resultaat: Alle informatie die de assessor en de kandidaat samen voor de beoordeling noodzakelijke achten is verzameld.</p>
Basisassessor (getraind)	Bekwaam assessor (met certificaat)
2. BEOORDELEN	
a. relatie bewijs, beroepshandelingen en beoordelingscriteria	
<p>De assessor verzamelt in alle onderdelen van het assessment de voor de beoordeling relevante informatie.</p> <p>De assessor beoordeelt het belang van getoond bewijs (in bijvoorbeeld portfolio of praktijkles) aan de hand van de VRAAK-criteria</p> <p>De assessor relateert bewijs aan beoordelingscriteria en legt zo nodig verbanden tussen verschillende bewijzen en/of criteria.</p> <p>Resultaat: Het door de kandidaat getoonde bewijs wordt verbonden aan de beoordelingsstandaard.</p>	<p>Als basisassessor <u>plus</u>:</p> <p>De assessor hanteert expliciet de beoordelingsdriehoek waarin bewijzen, beroepshandelingen en beoordelingscriteria structureel met elkaar verbonden worden.</p> <p>Resultaat: Het door de kandidaat getoonde bewijs, beroepshandelingen en beoordelingscriteria worden structureel met elkaar verbonden.</p>
b. beoordelingstechniek	
<p>De assessor beoordeelt in 3 stappen: observeren, registreren en beoordelen.</p> <p>De assessor onderbouwt de eigen beoordeling met voorbeelden uit de verschillende onderdelen van het assessment (bv. portfolio, praktijkopdracht en criteriumgericht interview).</p> <p>De assessor komt tot een eindbeoordeling en stemt dit af met de co-assessor.</p> <p>Resultaat: Het is duidelijk aan welke beoordelingscriteria is voldaan en aan welke niet of gedeeltelijk.</p>	<p>Als basisassessor <u>plus</u>:</p> <p>De assessor werkt systematisch en gestructureerd.</p> <p>De assessor bespreekt met de co-assessor beider waarnemingen en waarderingen. De assessor is daarbij constructief kritisch en zich bewust van eigen subjectiviteit en mogelijke beoordelingsfouten. Bij verschil van inzicht wordt met gebruik van informatie uit alle onderdelen van het assessment consensus bereikt.</p> <p>De assessor legt in de onderbouwing van de beoordeling expliciet de relatie met de beoordelingscriteria.</p> <p>Resultaat: De beoordeling is in intersubjectieve overeenstemming tot stand gekomen en vanuit de beoordelingscriteria onderbouwd.</p>

3. RAPPORTEREN

a. terugkoppeling en feedback geven

De assessor informeert de kandidaat over de beoordeling en benoemt daarbij het handelen van de kandidaat in termen van de beoordelingsstandaard.

De assessor geeft de termijn aan waarbinnen de kandidaat de rapportage ontvangt.

De assessor geeft feedback op maat, gekoppeld aan concrete voorbeelden de verschillende onderdelen van het assessment en past daarbij de feedbackregels toe.

Resultaat:

De kandidaat wordt op toegankelijke wijze geïnformeerd over de beoordeling. Ook is (indien nodig) helder gemaakt waaraan de kandidaat nog moet werken om het vereiste niveau te behalen.

Indien van toepassing

De assessor hoort bezwaren aan en geeft aan waar de kandidaat de procedure van bezwaar kan vinden.

Resultaat:

Er is naar de kandidaat geluisterd en deze weet waar de procedure van bezwaar te vinden is.

Als basisassessor

Indien van toepassing

De assessor moedigt hierbij aan, vraagt door, vat samen, informeert en controleert.

Resultaat:

Er is geprobeerd om onduidelijkheden of misverstanden weg te nemen.

Basisassessor (getraind)

Bekwaam assessor (met certificaat)

b. schriftelijk vastleggen

De assessor legt de bevindingen uit alle onderdelen van het assessment, in afstemming met de co-assessor, vast op het daarvoor bestemde rapportageformat.

De assessor illustreert de beoordeling met bevindingen uit alle onderdelen van het assessment.

Resultaat:

In de rapportage is de beoordeling op toegankelijke wijze vastgelegd.

Als basisassessor plus:

De assessor onderbouwt de beoordeling en benoemt daarbij gedrag, producten, denk- en beslisprocessen, reflectie en transfer.

Resultaat:

In de rapportage is vastgelegd op welke manier de beoordeling tot stand is gekomen.

Bijlage 12 Format zelfevaluatiemodel collegiale audits²⁷

A. Vertrouwen in procedure en instrumenten: bij kandidaat, opleiding en werkveld	Ja/ nee	Blijkt uit	Knelpunten / uitdagingen
1. Taken en bevoegdheden van alle betrokkenen (assessoren, kandidaat, lerarenopleiding en werkgever) in alle fasen van de procedure (aanmelding, kwaliteit, portfolio, afname assessment, rapportage, etc.), zijn beschreven en functioneren.			
2. De uitvoering van de procedure vindt plaats binnen de vastgestelde kwaliteitseisen, geformuleerd en vastgelegd door de instelling die het geschiktheidsonderzoek uitvoert.			
3. Brochures en handleidingen die nodig zijn om het ZiB-assessment uit te voeren zijn aanwezig en worden volgens procedure verstrekt: <ul style="list-style-type: none"> • aan de kandidaat • aan de assessoren 			
4. Het tijdpad van de procedure is realistisch, haalbaar en vooraf bekend bij kandidaat en assessoren.			
5a. De informatie en instructies voor <u>de kandidaat</u> zijn expliciet aanwezig: <ul style="list-style-type: none"> • instrumenten (Handleiding ZiB-Rapportage, ...); • voorbereiding vooraf (voorlichtingsgesprek, samenstellen van het portfolio etc.); • organisatie van het assessment; • inleveren materialen; • wettelijke instapeisen; • belemmeringen (vakinhoudelijk of anders); • aanmelding. 			
5b. De informatie en instructies voor de <u>assessoren en begeleiders</u> zijn: <ul style="list-style-type: none"> • instructiemateriaal (ZiB-handleiding, ZiB-rapportageformat); • organisatie van het assessment; • standaardformulieren; • afspraken over procedures, rechten en plichten 			

²⁷ Afgeleid van de handleiding Audit EVC- assessment Educatieve Domein / ADEF /2008.

6. De assessoren maken gebruik van de bekwaamheidseisen en bijbehorend niveau- en beoordelingskader.			
7. De assessmentinstrumenten zijn valide, betrouwbaar, beschreven en aanwezig: <ul style="list-style-type: none"> • helderheid over de procedure; • methodisch kader (triangulatie); • helderheid over de functie van de afzonderlijke instrumenten in het geheel (variatie in instrumenten, meervoudig bewijsmateriaal); • helderheid over de functie van elk afzonderlijk instrument; • de eisen gesteld aan de afzonderlijke instrumenten en de wijze waarop deze dienen te worden toegepast. 			
8. Er worden eisen/voorwaarden gesteld aan: <ul style="list-style-type: none"> • portfolio • praktijkopdracht • interview • 			
9. Bewijsmateriaal uit verschillende bronnen is toegestaan.			
10. Bewijsmateriaal moet aantoonbaar valide zijn (VRAAK: variatie, relevantie, authenticiteit, actualiteit en kwantiteit).			
11. De beoordeling geschiedt door minstens twee gecertificeerde assessoren (intersubjectiviteit).			
12. De instelling die het geschiktheidsonderzoek uitvoert onderzoekt/stelt vast door persoonlijk contact en/of vragenlijsten of de kandidaat op basis van de verstrekte informatie inzicht heeft in: <ul style="list-style-type: none"> • eigen rechten en plichten; • de ZIB- assessmentprocedure en beoordelingscriteria. 			
B. Deskundigheid van assessoren	Ja/ nee	Blijkt uit	Knelpunten / uitdagingen
1. De onafhankelijkheid van de assessoren is gewaarborgd.			
2. De assessoren zijn afkomstig uit opleiding en werkveld.			
3. De assessoren zijn getraind en aantoonbaar bekwaam en hebben dat middels een certificeringsprocedure aangetoond ²⁸			

²⁸ Zie [bijlage 10](#)

C. Deskundigheid van ZiB – begeleiders	Ja/ nee	Blijkt uit	Knelpunten / uitdagingen
1. De begeleiders zijn aantoonbaar bekwaam en bewijzen dat door: <ul style="list-style-type: none"> • te weten hoe het scholingsprogramma te interpreteren; • relevante training(en) gevolgd te hebben; • kennis te hebben over hoe de kandidaat adequaat te begeleiden bij het functioneel samenstellen van het ZiB-portfolio. 			
2. De rollen van assessor en van begeleider zijn gescheiden.			
D. Kwaliteitsborging	Ja/ nee	Blijkt uit	Knelpunten / uitdagingen
Voortraject & afname geschiktheids- en bekwaamheidsonderzoek			
1. De ZiB- assessments zijn organiseerbaar in relatie tot de instroommomenten.			
2. Evaluatie van doelstellingen, procedure, beoordelingskader, beoordelingsinstrumenten, kwaliteit van de assessoren, etc. vindt jaarlijks plaats.			
3. Evaluatie bij de kandidaten, assessoren en werkgever vormt een vast onderdeel van de kwaliteitsborging.			
4. Er is verbeterbeleid gebaseerd op voorgaande evaluaties.			
5. <i>De instelling die het geschiktheidsonderzoek uitvoert is erkend aanbieder.</i>			
Scholingsprogramma & begeleiding			
6. Er wordt een scholingsprogramma aangeboden dat past bij de in het geschiktheidsonderzoek gevalideerde EVC's.			
7. De zij-instromer heeft eigen keuzevrijheid en zelfsturing.			
8. Uitvoerbaarheid van het scholingsprogramma (max. 2 jaar) is vastgesteld door vakgroep(en) en gecontroleerd door examencommissie.			
9. Er is begeleiding/voorlichting gericht op het gehele traject.			
10. Er zijn gekwantificeerde begeleidingsuren.			
11. De kandidaat is geïnformeerd over rechten en plichten tijdens het gehele traject.			

Begeleiding op de eigen werkplek			
12. Begeleidingsactiviteiten zijn benoemd en gekwantificeerd.			
13. Nabespreking en voortgangsgesprekken zijn ingepland.			
14. Management geeft gevraagd en ongevraagd feedback.			
Getuigschrift			
Het getuigschrift voldoet aan de gestelde eisen uit het Raamwerk ZiB.			

Bijlage 13 Verantwoording beoordelingscriteria geschiktheidsonderzoek

In de in dit raamwerk beschreven procedure voor het geschiktheidsonderzoek is gebaseerd op [artikel 7.27 van de WVO 2020](#) en op [paragraaf 2 uit het Besluit zij-instroom leraren primair en voortgezet onderwijs](#). Bij de uitwerking is vanuit het principe van constructieve alignment de keuze gemaakt om in het geschiktheidsonderzoek te toetsen in hoeverre de kandidaat al voldoet aan de bekwaamheidseisen die het beoordelingskader vormen voor het bekwaamheidsonderzoek.

In onderstaande tabel is zichtbaar hoe de in [artikel 5](#) van het Besluit zij-instroom leraren primair en voortgezet onderwijs genoemde assessmentcriteria worden afgedekt door de [bekwaamheidseisen](#) uit het Besluit bekwaamheidseisen onderwijspersoneel.

→ Besluit bekwaamheidseisen	Vakinhoudelijke bekwaamheid	Vakdidactische bekwaamheid	Pedagogische bekwaamheid	Professionele basis
↓ Besluit zij-instroom, criteria assessment (artikel 5)				
1a/3a begeleiden lln. in leerproces		X	X	
1a/3b presenteren		X		
1a/3c omgaan groep			X	
1b/4a reflectie en initiatief				X
1b/4b ontwikkeling eigen deskundigheid				X
1b/4c vakdeskundigheid	X			
1c/6 samenwerken in onderwijsteam				X
1c/6 kennis van onderwijs				X

Bij de vormgeving van het rapportageformat zijn (zowel voor het geschiktheidsonderzoek als het bekwaamheidsonderzoek) de volgende keuzes gemaakt:

- In de beschrijving van de beoordelingsstandaard op de rapportageformats (zowel geschiktheidsonderzoek als bekwaamheidsonderzoek) is bij elke bekwaamheid het hoofdartikel uit [het Besluit bekwaamheidseisen onderwijspersoneel](#) (vakinhoudelijk: [artikel 2.4](#), vakdidactisch: [artikel 2.8](#) en pedagogisch: [artikel 2.14](#)) geciteerd en wordt verwezen naar de onderliggende kennis, kunde en/of aanvullende bekwaamheid leraar vo of docent in het beroepsgerichte onderwijs (vakinhoudelijk: [artikel 2.6](#), vakdidactisch: [artikel 2.9 t/m 2.12](#) en pedagogisch: [artikel 2.15 t/m 2.19](#))

- De integratie van de professionele basis (inclusief onderzoekend vermogen) is in het rapportageformat zichtbaar, doordat de tekst uit artikel 2.2 lid 2 bij elke bekwaamheid opnieuw wordt geciteerd: "vakinhoudelijke / vakdidactische / pedagogische bekwaamheid betekent dat de leraar of docent met de kennis en kunde ten aanzien van de vakinhoudelijke / vakdidactische / pedagogische bekwaamheid zijn werk als leraar en als deelnemer aan de professionele onderwijsgemeenschap die hij samen met zijn collega's vormt, kan verrichten op een professioneel doelmatige en verantwoorde wijze."
- Assessoren beoordelen de bekwaamheden van de kandidaat holistisch. Ze gebruiken de beschrijvingen van de onderliggende kennis, kunde en/of aanvullende bekwaamheid leraar vo of docent in het beroepsgerichte onderwijs (artikel 2.6, 2.9 t/m 2.12 en 2.15 t/m 2.19) daarom niet als 'afvinklijst' (artikel 2.4, 2.8 en 2.14)
- De manier waarop over de beheerste vakkennis wordt gerapporteerd is in elk geval gebaseerd op de kennisbasis van het schoolvak.